

805120.R.002

B5

Masdar

**Azərbaycanda 230 MVt gücündə Günəş Elektrik
Stansiyası Layihəsi**

Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı (MTİP)

11 mart 2022

Texniki Hesabat

Hesabat Təfərrüatları

Müştəri:	Masdar
Müştəri əlaqəsi:	Jatin Batra
Hesabatın paylanması:	
Masdar:	Jatin Batra, Məryəm Rəşid Əl Məzrui, Tarik Mustafa Afaçtal
Wood:	Vicky McLean, Claudia Caracciolo, Duncan Milne
Hesabatın Təsnifatı:	Məxfi

Təsdiq Qeydi

	Ad	Vəzifə	İmza
Tərəfindən hazırlanmış:	Martina Qardoni	Kiçik mühəndis-ekoloq	İMZALANDI
	Syuzi Yendell	Ətraf Mühit üzrə Baş Məsləhətçi	İMZALANDI
Tərəfindən nəzərdən keçirilmişdir:	Claudiya Caracciolo	Ətraf Mühit və Sosial Məsləhətçi	İMZALANDI
Tərəfindən səlahiyyətli:	Vicki McLean	Direktor müavini	İMZALANDI
Buraxılış tarixi:	11/03/2022		

Dəyişiklik Qeydi

Reviziya nömrəsi	Tarix	Düzəlişlərin xülasəsi	Təftişin məqsədi
A1	19/08/2020	n/a	İlk qaralama
A2	20/08/2020	Kiçik düzəliş.	Avtorizasiya üçün.
B1	20/08/2020	Məsələ üçün kiçik düzəlişlər.	Müştəri məsələsi – layihə.
B2	16/06/2021	Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin ikinci mərhələsi başa çatdıqdan sonra yeniləmə (ƏMSSTQ Faza).	Müştəri məsələsi – layihə.
B3	18/10/2021	Əlavə maraqlı tərəflərin cəlb edilməsini daxil etmək üçün yeniləyin.	Müştəri məsələsi – layihə
B4	18/10/2021	Müştəri şərtləri ilə yeniləndi.	Müştəri məsələsi – layihə
B5	11/03/2022	Kreditorların şərtlərinə müraciət etmək üçün yeniləyin	Müştəri məsələsi.

BİLDİRİŞ VƏ İMTİNA

1. Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı (SEP) adlı bu sənəd, 11 mart 2022-ci il tarixli 805120.R.002 B5 nömrəli sənəd 230 MVt gücündə Azərbaycan Günəş FV Layihəsi ilə əlaqədar yalnız Masdar ("Müştəri") üçün hazırlanmışdır. Bu sənəd Wood Group UK Limited-in ("Məsləhətçi") açıq yazılı icazəsi olmadan hər hansı digər şəxs tərəfindən bütövlükdə və ya qismən istifadə edilə və ya ona etibar edilə bilməz, bunun üçün icazə alınmalıdır. Məsləhətçinin etibar məktubu formatının əks imzalanmış surətinin (yazılı sorğu əsasında əldə edilə bilər) potensial şəxsdən məsləhətçi tərəfindən. Müştərinin bu sənəddən yuxarıda qeyd olunanlarla tamamilə əlaqəsi olmayan hər hansı məqsəd üçün istifadəsi nəticəsində yaranan hər hansı məsuliyyət, Məsləhətçini bu cür istifadədən yaranan bütün iddialar, xərclər, zərər və itkilərə qarşı kompensasiya edəcək Müştərinin məsuliyyəti olacaqdır. Bu sənədin üçüncü tərəf tərəfindən istifadəsi nəticəsində yaranan hər hansı məsuliyyət Məsləhətçini bu cür istifadə nəticəsində yaranan bütün iddialar, xərclər, zərər və itkilərə qarşı kompensasiya edəcək həmin tərəfin məsuliyyəti olacaqdır.
2. Müştəri Məsləhətçinin üzvləşə biləcəyi və ya çəkə biləcəyi hər hansı itkilər, iddialar, tələblər, zərərlər, məsrəflər, ödənişlər, məsrəflər və ya öhdəliklərdən (və ya bununla bağlı hərəkətlər, araşdırmalar və ya digər proseduralar) Məsləhətçini kompensasiya edəcəkdir. Müştərinin sənədi açıqladığı və ya Məsləhətçinin əvvəlcədən yazılı razılığı olmadan sənədin belə üçüncü tərəfə açıqlanmasına icazə verdiyi halda, üçüncü tərəfin birbaşa və ya dolayısı ilə iddiası ilə bağlı və ya ondan irəli gələn və ya ondan irəli gələn Məsləhətçiyə qarşı edilən və əvəzini ödəyəcək. Məsləhətçi hər hansı belə iddianın və ya icraatın araşdırılması və ya müdafiəsi ilə bağlı Məsləhətçinin çəkdiyi bütün xərclər və məsrəflər (hüquqi və digər peşəkar haqlar daxil olmaqla) üçün).
3. Məsləhətçi bununla bağlı heç bir məsuliyyət daşımır:
 - a. "göstərici", "ilkin" və ya "layihə" kimi qeyd olunan sənədlər və ya məsləhətlər";
 - b. qeyri-texniki məsələlər, o cümlədən hüquqi, maliyyə və sığorta mülahizələri ilə məhdudlaşmır - Müştəriyə texniki olmayan məsələlər üzrə müvafiq ixtisaslı tərəflərdən məsləhət alması tövsiyə olunur; və
 - c. İşin həcmi yerinə yetirmək üçün Müştərinin və ya hər hansı digər tərəfin təqdim etdiyi məlumatlarda birbaşa və ya dolayısı ilə buraxılmış səhv və ya səhv nəticəsində yaranan hər hansı bir çatışmazlıq və ya qeyri-dəqiqlik.

4. Xüsusi olaraq yazılı şəkildə razılaşdırılan hallar istisna olmaqla, məlumatlar müstəqil şəkildə yoxlanılmamışdır və məlumatların təqdim edilməsi zamanı dəqiq və tam olduğu güman edilir. Bu, bu sənəddə xüsusi olaraq istinad edilib-edilməməyindən asılı olmayaraq, işin həcmi yerinə yetirərkən istifadə olunan istənilən məlumatlara aiddir.
5. Bu sənəddə təqdim olunan küləyin sürəti və enerji məhsuldarlığının təxminləri yazı zamanı təqdim edilmiş məlumatlara və fərziyyələrə əsaslanır. Küləyin sürəti və enerji məhsuldarlığının təxminləri qeyri-müəyyənlik səviyyəsinə tabedir və belə faktiki küləyin sürəti və enerji məhsuldarlığı dəyərləri bu sənəddə təfərrüatlı olanlardan fərqli ola bilər. Hər hansı bir vəziyyətdə qiymətləndirmənin tətbiqi və məqsədə uyğunluğuna qərar vermək üçün tərəf öz bacarığından və mülahizəsindən istifadə etməlidir.
6. Məsləhətçi təbii qeyri-müəyyənlik və gözlənilməz amillər səbəbindən tikinti qrafikləri, maliyyə ehtiyatı və ya proqnozlaşdırılan əməliyyat xərcləri ilə bağlı rəyinə görə heç bir məsuliyyət daşımır.
7. Hər hansı texnologiya və texniki dizayn baxışları tam deyil. Əgər açıq şəkildə razılaşdırılmayıbsa, heç bir dizayn hesablamaları yoxlanılmayıb.

Mündəricat

1	Giriş	11
2	Layihənin Təsviri	14
2.1	Layihənin icmalı	14
2.2	Layihə Cədvəli.....	16
2.3	Layihənin üstünlükləri.....	16
3	Rol və Məsuliyyətlər	18
3.1	Əlaqə məlumatları	18
4	Qaydalar və Tələblər	19
4.1	Beynəlxalq Standartlar	19
4.1.1	Ekvator Prinsipləri 4 (2020)	20
4.1.2	AİB-in Tələbləri.....	21
4.1.3	BMK-nın Fəaliyyət Standartları	22
4.1.4	AYİB-in Fəaliyyət Tələbləri.....	23
4.1.5	JICA Təlimatları.....	25
4.2	Azərbaycan Tənzimləmə Konteksti	25
5	Maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi	27
5.1	Maraqlı tərəflərin reyestri və təhlili	27
5.2	Dövlət qurumları və agentlikləri	28
5.3	İcmalar və İcma Rəhbərləri, Yaşlılar komitələri (ağsaqqallar)	29
5.4	Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları (QHT-lər).....	31
5.5	Çoxtərəfli və Beynəlxalq İnkişaf Agentlikləri	31
5.6	Digər maraqlı tərəflər	31
5.7	Həssas insanlar.....	31
6	Bu günə qədər İctimai Məsləhətləşmə və Açıqlama aparılmışdır	33
6.1	İşə cəlb etmə yanaşması	33
6.2	ƏMSSTQ Prosesi zamanı Məsləhətləşmələrin Raundları	33
6.3	Əsas Nəticələr	36

6.4	Dolanışığın Bərpa Planının hazırlanması zamanı aparılan məsləhətləşmələr (LRP)	36
7.	Qadınlarla Nişan Strategiyası	42
8	Gələcək Maraqlı Tərəflərin İştirakı	43
8.1	Ünsiyyət üsulları	43
8.2	ƏMSSTQ üzrə Açıqlama	45
8.3	Layihənin İcrası zamanı Davam edən və Gələcək Maraqlı Tərəflərin İştirakı	46
8.3.1	LRP-nin həyata keçirilməsinin başlanması zamanı cəlb olunma	47
8.3.2	Tikinti və Əməliyyatlar	48
9	Şikayətlərin baxılması mexanizmi	52
9.1	İcmal	52
9.2	Tipik olaraq rast gəlinən şikayətlərin nümunələri	54
9.3	İcma gözləntiləri	55
9.4	Masdar Şikayətlərin Həlli Mexanizmi	55
9.4.1	Məsuliyyətlər	56
9.4.2	Şikayətin qəbulu haqqında	56
9.4.3	Şikayətin qiymətləndirilməsi	57
9.4.4	Cavabın tərtib edilməsi	57
9.4.5	Şikayətləri İzləyin və Nəzarət edin	58
9.4.6	Apelyasiya şikayətinin verilməsi	59
9.4.7	Bu günə qədər qəbul edilmiş şikayətlər	60
10	Rol və Məsuliyyətlər	61
11	Monitoring və Hesabat	64
11.1	Monitoring	64
11.1.1	Tikinti mərhələsində monitoring	65
11.2	SEP İcmalı	66
11.3	Hesabat vermək	66
Əlavə D	Şikayətlər jurnalı	71
Əlavə F	LRP-nin hazırlanması zamanı keçirilən məsləhətləşmə görüşləri/müsahibələr	73

Əlavə G LRP Discussion with PAPS: Farmers (26 February 2022) 74

Rəqəmlər

Şəkil 2 1: Layihənin yeri	15
Şəkil 7 1: IFC/EP COVID-19 aralıq rəhbərliyi tərəfindən tövsiyə olunan rabitə alətləri və formatlar dəsti	
Şəkil 8 1: Şikayətlərə baxma mexanizminin axın qrafiki	54

Cədvəllər

T Cədvəl 6 1: ƏMSSTQ prosesinin hazırlanması zamanı keçirilmiş Məsləhətləşmə Görüşlərinin/Müsaibənin xülasəsi (2020-ci ildə Əhatə Sahəsinin Təyin edilməsi Mərhələsi daxil olmaqla).....	
Cədvəl 6 2: LRP-nin hazırlanması zamanı həyata keçirilən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə fəaliyyətlərin xülasəsi.....	
Cədvəl 7 1: Maraqlı Tərəflərin İştirakı Proqramı	
Cədvəl 8 1: Şikayətlərin nümunələri	54
Cədvəl 8 2: Tarixə Qəbul Edilmiş Şikayətlərin Xülasə.....	60
Cədvəl 10 1: Tikinti Fazasının Monitorinqi KPI-ları.....	65

Lüğət

İxtisar və ya termin	Tərif
AİB	Asiya İnkişaf Bankı
CLO	İcma ilə əlaqə üzrə məsul şəxs
Bacarıqlı şəxs	Kifayət qədər təlim və təcrübəyə və ya biliyə və sizə lazımı şəkildə kömək etməyə imkan verən digər keyfiyyətlərə malik olan biri.
VCT	Vətəndaş Cəmiyyəti Təşkilatı
AYİB	Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı
ƏMTQ	Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi
ƏMSSTQ	Ətraf Mühitə və Sosial Təsirin Qiymətləndirilməsi
ƏSMP	Ekoloji və Sosial İdarəetmə Planı
EPC	Mühəndislik, Satınalma, Tikinti
EP	Ekvator Prinsipi
ESRP	Ekoloji və Sosial Nəzarət Proseduraları
Excom	İcraedici komitə
FGD	Fokus Qrup müzakirəsi
GOC	Qobustan Əməliyyat Şirkəti
SƏTƏM	Sağlamlıq, Təhlükəsizlik, Ətraf Mühit
HV	Yüksək gərginlik
İA	Təsirin Qiymətləndirilməsi
Məcburi köçkünlər	Məcburi Köçkünlər
IFC	Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası
JICA	Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi
KII	Əsas məlumat verən mü sahibə
LRP	Yaşayış vasitələrinin bərpası planı
ETSN	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
MV	Orta Gərginlik
MW	meqavat
TN	Energetika Nazirliyi
QHT	Qeyri-Hökumət Təşkilatı
Say	Nömrə
OHL	Hava xətti
PS	Fəaliyyət Standartı

İxtisar və ya termin	Tərif
PV	Günəş Elektrik Stansiyası
SEP	Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı
SPV	Xüsusi Təyinatlı Avtomobil
YUNESKO	Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı
ABŞ dolları	ABŞ dolları
ÜST	Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı

1 Giriş

Bu sənəd Masdar adından Wood tərəfindən işlənib hazırlanmış, Böyük Bakı Regionu (Qaradağ) daxilində, Bakıdan 60 km cənubda, 230 MVt gücündə Günəş Enerjisi Layihəsi ilə bağlı nəzərdə tutulan əsas maraqlı tərəfləri, məlumat və kommunikasiya planlarını təsvir edən Maraqlı Tərəflərin İştirak Planıdır (MTİP). rayon), Abşeron yarımadası, Azərbaycan (Layihə).

Hazırda planlaşdırma/layihə mərhələsində olan Layihə Azərbaycan Respublikasının qanunlarına əsasən yaradılmış Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti olan və qeydiyyat ünvanı ünvanında yerləşən "Masdar Azerbaijan Energy" Xüsusi Təyinatlı Avtomobil (SPV) tərəfindən hazırlanır. AZ1106, Azərbaycan Respublikası, Bakı, Nərimanov rayonu, Məmməd Araz küçəsi 43.

Masdar Azerbaijan Energy (Masdar) Layihəyə sahiblik edəcək və idarə edəcək.

SEP məlumatın açıqlanması ilə bağlı ən yaxşı beynəlxalq təcrübəni nəzərdən keçirir və Masdarın Layihə ilə bağlı qəbul edəcəyi ümumi öhdəlik prinsiplərini təsvir edir. SEP və daha geniş Ətraf Mühit və Sosial hesabatlar üçün ümumi yanaşma Ekvator Prinsiplərinə (EP), Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (IFC) Fəaliyyət Standartlarına (PSs), Avropa Bərpa və İnkişaf Bankının (AYİB) Fəaliyyət Tələblərinə (PRs) əsaslanır. Asiya İnkişaf Bankının (AİB) Qorunma Siyasəti və Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (JICA) Ətraf Mühit və Sosial Mülahizələrə dair Təlimatları.

SEP məsləhətləşmələr və açıqlamalar üçün texniki və mədəni baxımdan uyğun yanaşma müəyyən etməyə çalışır. Məqsədlər Layihənin təsirinə məruz qalan insanlara və digər maraqlı tərəflərə adekvat və vaxtında məlumat verilməsini təmin etmək, qruplara öz fikir və narahatlıqlarını bildirmək üçün kifayət qədər imkan yaratmaq və bu narahatlıqların Layihə qərarlarına təsirini təmin etməkdir.

SEP "canlı sənəddir" və tikinti mərhələsində zərurət yarandıqda nəzərdən keçiriləcək və yenilənəcək, sonra isə istismar və istismar mərhələsində yenidən yenilənəcək. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə bağlı fəaliyyətlər dəyişərsə və ya yeni fəaliyyətlər başlarsa, SEP yenilənəcək. Layihənin icrası zamanı SEP də vaxtaşırı nəzərdən keçiriləcək və lazım gəldikdə yenilənəcək.

SEP-in konkret məqsədləri aşağıda ətraflı təsvir edilmişdir.

- Təsirə məruz qalan və/yaxud Layihəyə və onun fəaliyyətlərinə təsir göstərə bilən əsas maraqlı tərəfləri müəyyən edin.

- Nümayəndəliyin planlaşdırılmasını məlumatlandırmaq üçün onların maraqları və Layihəyə təsirləri barədə anlayış əldə etmək üçün maraqlı tərəfləri qiymətləndirmək; COVID-19-un davam edən məhdudiyyətlərini nəzərə alaraq müxtəlif maraqlı tərəflər üçün effektiv məlumat yayılması üsullarını nəzərdən keçirin.
- Yekun ƏMSSTQ hesabatını məlumatlandırmaq üçün Layihə üzrə maraqlı tərəflərdən rəy və rəy toplayın.
- Layihə Təşkilatçısı və maraqlı tərəflər arasında yaxşı əlaqələr və etibar qurmaq.
- Layihənin potensial faydaları ilə bağlı qeyri-real gözləntilərin yaradılması və ya inkişafının qarşısını almaq üçün gözləntiləri idarə edin.
- Layihə ilə bağlı məlumatların maraqlı tərəflərə vaxtında, şəffaf və dəqiq açıqlanmasını təmin edin.
- COVID-19-un davam edən məhdudiyyətlərini nəzərə alaraq məlumatlı məsləhətləşmələr və iştirak üçün proses qurun.
- Alınan şikayətlərin və ya şərhlərin vaxtında qəbulu, sənədləşdirilməsi və həlli mexanizmini təmin etmək.
- Layihə tərəfdarları və maraqlı tərəflər arasında açıq ikitərəfli məlumat axını və dialoq qurmaq.

Layihənin potensial təsirləri barədə maraqlı tərəfləri vaxtında məlumatlandırmaq üçün Masdar tərəfindən həyata keçirilən metodlar, proseduralar, siyasətlər və tədbirlər bu sənədin əsas mövzudur.

Layihənin əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi və ƏMSSTQ Mərhələsi zamanı maraqlı tərəflərin cəlb olunması səviyyəsi baş verib və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin nəticələrinin xülasəsi SEP-də təqdim olunub.

Rabitə tikintidən əvvəlki mərhələdə, tikinti boyu və istismar müddətində davam edəcək. Cari ƏMSSTQ prosesi mərhələsində məsləhətləşmələr aşağıdakılara uyğun olaraq aparılmışdır:

- BMK Maraqlı Tərəflərin İştirakı: İnkişaf etməkdə olan Bazarlarda Biznes Edən Şirkətlər üçün Yaxşı Təcrübə Kitabçası (2007)¹;
- BMK Müştəriləri üçün COVID-19 Kontekstində Təhlükəsiz Maraqlı Tərəflərin İştirakı üzrə Müvəqqəti Məsləhət (2020);
- AYİB PR 10 Məlumatın Açıqlanması və Maraqlı Tərəflərin İştirakı – Yaxşı Təcrübə Sənədi (2019) ;

¹https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/publications/publications_handbook_stakeholderengagement_wci_1319577185063

- AYİB-in COVID-19 Maraqlı Tərəflərlə İştirakı (PR10) Brifinq Qeydi (2020);
- AİB-in İnformasiyaya Giriş Siyasəti (2018); və
- Ekoloji və Sosial Mülahizələrə dair JICA Təlimatları (2022).

Mövcud vəziyyəti nəzərə alaraq, təhlükəsiz və effektiv COVID-19-la bağlı maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi və şikayətlərin idarə edilməsinin inkişafı proaktiv kommunikasiya prosesinin saxlanması və icmaların vaxtında məlumatla təmin edilməsinin vacib hissəsidir. Yuxarıda sadalanan beynəlxalq təlimatlar tərəfindən təklif edildiyi kimi, şəraitdə baş verən dəyişiklikləri və COVID-19 ilə bağlı müvafiq milli və yerli qaydaları əks etdirmək üçün tapşırıq yanaşmalarının nəzərdən keçirilməsi və tənzimlənməsi şiddətlə tövsiyə olunur. Tapşırıq prosesinin məqsədlərinə daha yaxşı cavab vermək üçün yanaşmaları uyğunlaşdırmaq və bu dəyişikliklərə cavab vermək üçün çevikliyi saxlamaq vacibdir və şikayətlərin idarə edilməsi əsasdır.

Bu sənəd çərçivəsində əsas maraqlı tərəflər müəyyən edilmişdir. Əgər hər hansı maraqlı tərəflər müəyyən edilməmişdirsə, onlar Masdar ilə əlaqə saxlamalı və gələcək ünsiyyət/məşğulluq imkanlarına daxil edilməsini xahiş etməlidir. Bundan əlavə, bu sənəd hər hansı narahatlıq və ya şikayətlərin Masdar tərəfindən necə həll ediləcəyini təsvir edir.

SEP layihənin başlanması, dizaynı və icrası zamanı təftişlərə məruz qala bilən məsləhətləmələr üçün vaxt cədvəlini təqdim edir. SEP-i həyata keçirmək üçün mövcud olan resurslar da bu sənəddə təsvir edilmişdir.

Bu sənəd aşağıdakı bölmələri ehtiva edir:

- Fəsil 2 – Layihənin təsviri.
- Fəsil 3 – Rol və məsuliyyətlər.
- Fəsil 4 – Qaydalar və tələblər.
- Fəsil 5 – Maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi.
- Fəsil 6 – Bu günə qədər həyata keçirilmiş ictimai məsləhətləşmə və açıqlama.
- Fəsil 7 – Gələcək maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi.
- Fəsil 8 – Şikayət mexanizmi.
- Fəsil 9 – Monitoring və hesabat.

2 Layihənin Təsviri

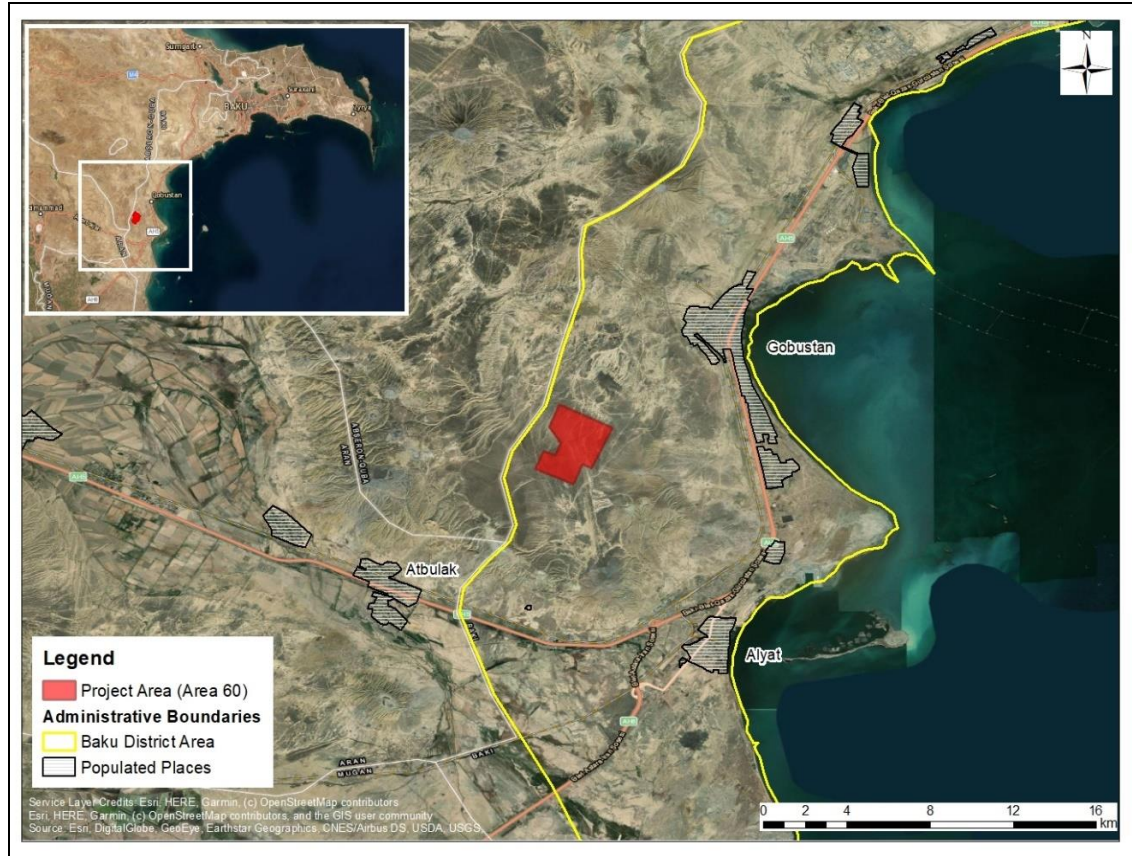
2.1 Layihənin icmalı

Layihə sahəsi Azərbaycan Respublikasının şərqində, Abşeron yarımadasının cənub-qərbində yerləşir.

Wood başa düşür ki, Layihə ərazisi dövlətə məxsusdur və Energetika Nazirliyi (TN) torpağın təyinatının Günəş Enerjisindən elektrik enerjisi istehsalı üçün dəyişdirilməsini davam etdirir; 60-cı sahə üzrə Torpaq İcarəsi Müqaviləsinin tezliklə imzalanması planlaşdırılır. Sayt üçün torpaq sahəsi Masdar tərəfindən 25 ilə qədər müddətə icarəyə veriləcək.

Layihə fərdi evlərdən və yerli yaşayış məntəqələrindən uzaqda yerləşir və buna görə də fiziki köçürmə tələb olunmayacaq. Bununla belə, əraziyə baxış zamanı müşahidə edildiyi kimi, Layihə hazırda köçəri tayfalar və yerli sakinlər tərəfindən mal-qara və xırdabuynuzlu mal-qaranın qeyri-rəsmi otarılması və qış otlığı kimi istifadə edilən torpaq sahəsini icarəyə götürüb. Ölkədə hər hansı fermer təsərrüfat subyektlərinin torpaq üzərində hər hansı hüquqlara malik olub-olmadığını təsdiqləmək üçün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesi zamanı bu fermer təsərrüfat subyektlərinin torpaq mülkiyyətinin istifadəsi və statusu araşdırılmışdır, məsələn. xırda təsərrüfat təsərrüfatlarının uzunömürlü miras hüququ və ya bir neçə illə məhdudlaşdırılan və fərdi fermerlərin icarə müqavilələri ilə müəyyən edilən hüquqlar. Layihə ərazisindəki bütün torpaqlar dövlət mülkiyyətindədir və Layihə sahəsinin ətrafındakı ərazi heyvandarlığın inkişafı/örüş məqsədləri üçün yalnız Qaradağ rayonunun Qobustan qəsəbəsinin birinci qrup sakinləri tərəfindən Xanəli, Gülağacın 53 qışlaq otlaklarından istifadə edərək icarəyə verilir. Abşeron əraziləri. Layihə üçün tələb olunan torpaqdan istifadə məhdudiyətləri ilə əlaqədar uzunmüddətli təsirin gözlənildiyini nəzərə alaraq, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin nəzarəti altında Qaradağ və Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti ilə müzakirələr Masdar tərəfindən Layihənin Həyat Vəsitiyinin Bərpa Planının hazırlanması zamanı aparılmalıdır. Fermerlərlə aparılan müzakirələrin nəticələrinə əsasən alternativ giriş yerlərinin və ya hər hansı kompensasiya ehtiyacının müəyyən edilməsini təmin edin.

Sahənin yeri Şəkil 2-1-də göstərilmişdir, "Sahə 60" a uyğundur, təxminən 550 ha ərazini əhatə edir. Bakı şəhərindən 60 km cənub-qərbdə və Xəzər dənizi sahilindən təqribən 8 km. Ən yaxın şəhər əraziləri Qobustan (60-cı sahədən 5 km şərq-şimal-şərq) və Ələt (60-cı sahədən 8 km cənub-şərq) bələdiyyələrinin, Bakı şəhəri Qaradağ inzibati ərazi dairəsinin inzibati ərazi vahidlərinin tərkibindədir.

Şəkil 2 1: Layihənin yeri

Təklif aşağıdakılar daxil olmaqla 230 MWt gücündə günəş elektrik stansiyasının tikintisi, istismarı və istismardan çıxarılmasıdır:

- Layihə Komponentləri:
 - Günəş panelləri/modulları və montaj konstruksiyaları;
 - İnverterlər;
 - OG/HV transformatorları;
 - IPP yarımstansiyası daxil olmaqla İdarəetmə Mərkəzi Kompleksi;
 - Suötürücülər və drenaj kanalları;
 - Kabel və rabitə;
 - Perimetr hasar.
- Əlaqəli Obyektlər:
 - Giriş yolları; və
- Əlavə Layihə infrastrukturunu, məsələn, meydançalar, anbar sahəsi və s.

Layihənin iqtisadi faydalı istifadə müddətinin təxminən 23 il olacağı gözlənilir.

Layihə, Layihə sahəsinin cənub-qərb tərəfi ilə Şirvan şəhər ərazisinə doğru uzanan 330 kV-luq yeni hava xəttinə (OHL) birləşdiriləcək və Cənubda mövcud yarımstansiyaya çatacaqdır. OHL-in tikintisi "Azərenerji" tərəfindən həyata keçirilməli və beləliklə, Azərbaycan Hökuməti tərəfindən maliyyələşdirilməlidir. Yeni hava kəmərinin uzunluğu təqribən 55 km olacaq. "Azərenerji" ASC Ötürücü Qoşulma Qurğularının layihələndirilməsini, mühəndisliyini, tədarükünü, təchizatını, quraşdırılmasını, təhvil verilməsini, tikintisini, quraşdırılmasını, sınaqdan keçirilməsini, istismara verilməsini, istismarını və saxlanmasını həyata keçirməlidir. Milli tələblərə uyğun olaraq eni 200 m (HH-nin oxunun hər iki tərəfində 100 m) dəhlizin yaradılması gözlənilir. OHL Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) 07 avqust 2021-ci ildə təsdiq edilmişdir.

Yeni OHL artıq yaradılmış Ələt Ticarət Zonası, Masdar Günəş Layihəsini birləşdirəcək və bir sıra digər layihələrə xidmət göstərməsi TN tərəfindən təsdiqlənib. Bunu təsdiq edən məktub ƏMSSTQ-nin A Əlavəsində təqdim olunur.

2.2 Layihə Cədvəli

Layihənin tam kommersion fəaliyyətinin başlanması üçün Masdar hədəf tarixinin 2023-cü ilin 2/3-cü rübü olduğu, 18 aya qədər olan tikinti və quraşdırma mərhələsinin nəzərdə tutulduğu başa düşülür.

2.3 Layihənin üstünlükləri

Layihənin tikinti (və daha az dərəcədə istismar) zamanı yerli əhali üçün iş imkanlarının artırılması və təlimlər vasitəsilə birbaşa yerli fayda əldə edəcəyi gözlənilir. Bu, artan gəlir səviyyəsini təmin etməklə yerli iqtisadiyyatı gücləndirə bilər. Bundan əlavə, Layihə ərazisində tikinti işçilərinin olması yerli malların alınması və yerli şəraitdən istifadə etməklə yerli iqtisadiyyatı gücləndirə bilər.

Layihənin tikinti mərhələsində işə götürüləcək insanların sayı EPC Podratçısından asılı olaraq dəyişəcək; lakin onun 420 nəfərlik zirvəyə çatacağı gözlənilir. Masdarın istismar mərhələsində işə götürüləcək yerli əhalinin sayının 50 nəfərə qədər olacağı gözlənilir. İşçilərə ixtisaslı (ağır avadanlıq operatorları, mühəndislər və nəzarətçilər, külək mütəxəssisləri) və aşağı ixtisaslı (fəhlələr, aşpazlar və s.) daxildir.). Gözlənilir ki, Layihə komandası vətəndaşlar və əcnəbi işçilər birləşməsindən ibarət olacaq, əksəriyyəti isə üstünlük olaraq ətraf şəhər və kəndlərdən gələn yerli sakinlərdir. Bu məqsədlə Əmək və İş Şərtlərinin İdarə Edilməsi Planı hazırlanacaq.

Əlavə olaraq, tikinti zamanı yerli material təchizatçılarının/xammal və ümumi nəqliyyat xidmətlərinin treydlərinin bu Layihədən faydalana biləcəyi gözlənilir. Tikintidən əvvəl bununla bağlı Podratçı və Təchizatçının İdarəetmə Planı hazırlanacaq.

3 Rol və Məsuliyyətlər

Masdar Solar PV Layihəsinin tərəflərinin öhdəlikləri aşağıda təqdim olunur.

Layihənin təşəbbüskarı Masdardır.

Masdar SEP və Ekoloji və Sosial İdarəetmə və Monitoring Planını (ƏMSMMP) hazırlamaq, nəzərdən keçirmək və yeniləmək üçün ümumi məsuliyyət daşıyır. Masdar həmçinin podratçıların SEP, ESMMP və nisbi müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət etmək üçün məsuliyyət daşıyacaq. O, həmçinin, SEP və ƏMSMMP-nin icrasına müntəzəm olaraq nəzarət edəcək və audit edəcək. Masdar öz işçiləri üçün SEP və ƏMSMMP-nin həyata keçirilməsi ilə bağlı müvafiq təlimlər keçirəcək.

Masdarın İcma ilə Əlaqələr üzrə Mütəxəssisi (İƏM) maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üzrə fəaliyyətlərin koordinasiyasına cavabdeh olacaq. İƏM layihənin icrası vasitəsilə idarəetmə planlarının həyata keçirilməsini və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsini dəstəkləyəcək. İƏM həmçinin maraqlı tərəflərlə bütün qarşılıqlı əlaqələrin sənədləşdirilməsinə, görüşlərin təşkilinə və idarə olunmasına, görüşlərin qeydə alınmasına, maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinin ümumi ətraf mühit və sosial idarəetmə sistemlərinə daxil edilməsinə, şikayət mexanizminin inkişafının idarə edilməsinə cavabdeh olacaq.

Podratçı layihənin təfərrüatlı dizaynını, mənbə zavodunu və materiallarını həyata keçirmək və layihəni tikmək üçün Mühəndis, Satınalma və Tikinti (EPC) müqaviləsi əsasında təyin ediləcək. Layihədəki rolu nəzərə alaraq, EPC Podratçısı işçi qüvvəsinin əksəriyyətinin SƏTƏM Fəaliyyətini idarə etmək məsuliyyətini daşmalıdır.

Kreditorlar və Səhmdarlar müvafiq Fəaliyyət standartlarına və tələblərinə riayət etməyi tələb edəcəklər.

3.1 Əlaqə məlumatları

“Masdar Azerbaijan Energy” MMC

Əlaqə nöqtəsi: Murad Sadıxov, Baş Menecer

Email: msadikhov@masdar.ae

Telefon: +994 50 9885837

Ünvan: AZ1106, Azərbaycan Respublikası, Bakı, Nərimanov rayonu, Məmməd Araz küçəsi 43.

4 Qaydalar və Tələblər

Layihə sənaye inkişafı üçün ən yaxşı təcrübə hesab edilən BMK FP-lərinə, AYİB-in PR-lərinə, AİB siyasətlərinə və JICA Təlimatlarına uyğun olaraq Layihə ilə bağlı bütün maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərini həyata keçirməyə sadıqdır; və layihənin maliyyələşdirilməsində sosial və ekoloji riskin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üçün könüllü maliyyə sənayesi meyarını təmsil edən ƏM-lərlə.

ƏM-lər global miqyasda bütün sənaye sektorlarında ümumi kapital xərcləri 10 milyon ABŞ dolları və ya daha çox olan bütün yeni layihə maliyyələşdirmələrinə şamil edilir. ƏM-lər layihənin maliyyələşdirilməsi üçün çərçivəni təmsil edir ki, bu çərçivə yenidən işlənmiş BMK-nın Ətraf Mühitə və Sosial Mühafizə Proseduraları (ESRPs) (iyul 2007), yenidən işlənmiş IFC Sosial və Ekoloji Davamlılıq və PS-lər, yeni Davamlılıq Siyasəti və Açıqlama Siyasəti (fevralın 21-də qüvvəyə minir) ilə dəstəklənir. 2006). BMK Maraqlı Tərəflərin İştirakı: İnkişaf etməkdə olan Bazarlarda Biznes Edən Şirkətlər üçün Yaxşı Təcrübə Təlimatları, 2007 də tətbiq edilir.

Bundan əlavə, Layihə Asiya İnkişaf Bankının (AİB) mühafizə kateqoriyaları çərçivəsində ətraf mühitə təsirlərə görə B, məcburi köçürmələr üçün B kateqoriyası və yerli xalqlar üçün C kateqoriyası hesab olunur: .

Ətraf mühitə təsirlər üçün AİB-in Qorunma Siyasəti çərçivəsində B Kateqoriya Layihəsi aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

"Təklif olunan layihənin potensial mənfi ətraf mühitə təsirləri sahəyə xasdır, əgər onlardan hər hansı biri geri dönməzdirsə, azdır və əksər hallarda təsirin azaldılması tədbirləri A kateqoriyalı layihələrdən daha asan hazırlana bilər. ƏMİP də daxil olmaqla ilkin ekoloji ekspertiza (IEE) tələb olunur."

Məcburi köçürmə üçün B kateqoriyalı layihə aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

"Təklif olunan layihəyə əhəmiyyətli hesab edilməyən məcburi köçürmə təsirləri daxildir. Sosial təsirlərin qiymətləndirilməsini ehtiva edən köçürmə planı tələb olunur".

Nəhayət, AİB kateqoriyasına əsasən, Layihə yerli xalqlara aid C kateqoriyası hesab olunur:

"Təklif olunan layihənin yerli xalqlara təsiri gözlənilmir. Əlavə tədbir tələb olunmur".

Bu layihə tələb çərçivələrinin müvafiq aspektləri aşağıda vurğulanır.

4.1 Beynəlxalq Standartlar

Məsləhətləşmələr və məlumatların açıqlanması Layihənin icrası prosesinin əsas hissəsidir. Məsləhətləşmə prinsipləri bütün ağılabatan ictimai rəylərin adekvat şəkildə nəzərə alınmasını təmin etmək məqsədi ilə müvafiq ƏM-lərə, AİB-in Mühafizə Siyasəti Bəyannaməsinə, BMK PS-lərinə, AYİB-in PR-larına və JICA Təlimatlarına uyğundur.

4.1.1 Ekvator Prinsipləri 4 (2020)

Ekvator Prinsip 5 (Maraqlı Tərəflərin İştirakı) Layihədən Təsirə məruz qalan İcmalar, İşçilər və digər maraqlı tərəflərlə strukturlaşdırılmış və mədəni cəhətdən uyğun şəkildə davam edən proses kimi effektiv maraqlı tərəflərin cəlb edilməsini nümayiş etdirməyi tələb edir.

Layihə təsirə məruz qalmış icmalarla onlara Layihə riskləri, təsirləri və təsirlərin azaldılması tədbirləri haqqında öz fikirlərini ifadə etmək imkanlarını təmin edən və Layihəyə onları nəzərdən keçirib cavab verməyə imkan verən şəkildə Məlumatlı Məsləhətləşmə və İştirak prosesini həyata keçirməkdən ibarətdir. Məsləhətləşmə prosesi əhatəli, mədəni baxımdan uyğun, hədə-qorxudan uzaq, vaxtında və məlumatlı şəkildə aparılmalıdır. Məsləhətləşmələr Təsirə məruz qalan icmaların dil üstünlükləri əsasında aparılmalı və imkansız və həssas qrupların ehtiyaclarına uyğunlaşdırılmalıdır.

Layihə maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesinin nəticələrini, o cümlədən proses nəticəsində razılaşdırılmış hər hansı hərəkətləri nəzərə alacaq və sənədləşdirəcək. Ətraf mühit və ya sosial risklərin və mənfi təsirlərin açıqlanması Qiymətləndirmə prosesinin əvvəlində və davamlı olaraq baş verməlidir.

Ekvator Prinsip 6 (Şikayətlər Mexanizmi) Layihənin ƏMSSİS-in bir hissəsi kimi Layihənin E&S fəaliyyəti ilə bağlı narahatlıq və şikayətləri qəbul etmək və həllini asanlaşdırmaq üçün Təsirə məruz qalan İcmaların və İşçilərin istifadəsi üçün effektiv şikayət mexanizmləri yaratmasını tələb edir. Şikayətlərin baxılması mexanizmləri mədəni baxımdan uyğun, asanlıqla əldə edilə bilən, heç bir xərc tələb etməyən və problemi və ya narahatlığı qaldıran tərəfə heç bir qisas almadan başa düşülən və şəffaf məsləhətləşmə prosesindən istifadə edərək, narahatlıqları operativ şəkildə həll etməyə çalışacaq. Layihə, davam edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesi zamanı təsirə məruz qalmış icmaları və işçiləri şikayət mexanizmləri haqqında məlumatlandıracaqdır.

4.1.2 AİB-in Tələbləri

4.1.2.1 AİB Mühafizə Siyasəti Bəyanatı

Məsləhətləşmə və iştirak mühafizə siyasətinin məqsədlərinə nail olmaq üçün mərkəzidir. AİB-in mövcud mühafizə siyasətlərində (2009) müxtəlif məsləhətləşmə tələbləri var. Onların hamısı müdafiə tədbirlərinin planlaşdırılması kontekstində təsirə məruz qalmış şəxslər və icmalarla əvvəlcədən və məlumatlı məsləhətləşmələrə və yarana biləcək qoruyucu problemlərin müəyyən edilməsinə və həllinə kömək etmək üçün layihənin icrası zamanı davamlı məsləhətləşmələrə ehtiyacı ifadə edir.

Qorunma Tələbləri 1: Ətraf Mühitin Mühafizəsi tədbirləri məlumatın açıqlanması və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə bağlı müddəaları ehtiva edir:

- Təsirə məruz qalan insanlarla mənalı məsləhətləşmələr aparın və onların məlumatlı iştirakını asanlaşdırın. Qadınların məsləhətləşmələrdə iştirakını təmin edin.
- Maraqlı tərəfləri, o cümlədən təsirə məruz qalan şəxsləri və aidiyyəti olan qeyri-hökumət təşkilatlarını layihənin hazırlanması prosesinin əvvəlinə cəlb edin və onların rəy və narahatlıqlarının qərar qəbul edən şəxslərə məlum olmasını və onları başa düşməsinə və nəzərə alınmasını təmin edin.
- Ətraf mühitin qiymətləndirilməsi ilə bağlı məsələləri həll etmək üçün layihənin icrası zamanı maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələri davam etdirmək.
- Layihənin ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlı təsirə məruz qalmış insanların narahatlıq və şikayətlərini qəbul etmək və onların həllini asanlaşdırmaq üçün şikayətlərin baxılması mexanizminin yaradılması.

4.1.2.2 AİB-in İnformasiyaya çıxış Siyasəti

AİB-in İnformasiyaya Giriş Siyasəti (2018) açıqlama üçün rəhbər prinsiplərə və istisnalara diqqət yetirir. Bura aşağıdakı siyasət prinsipləri daxildir:

- Aydın, vaxtında və müvafiq açıqlama. AİB maraqlı tərəflərin AİB ilə mənalı şəkildə əlaqə qurmaq və yaxşı idarəetməni təşviq etmək qabiliyyətini artırmaq üçün öz əməliyyatları haqqında məlumatları aydın, vaxtında və uyğun şəkildə açıqlayır.
- Proaktiv açıqlama. AİB qərar qəbul etmə prosesində iştirakını asanlaşdırmaq üçün öz bilik məhsullarını və əməliyyatları haqqında məlumatları fəal şəkildə paylaşır. AİB veb-saytı proaktiv açıqlama üçün əsas vasitə olaraq qalmasına baxmayaraq, AİB məlumatı açıqlamaq və çatdırmaq üçün digər müvafiq vasitələrdən də istifadə edir.

Layihədən təsirlənən insanlara və digər maraqlı tərəflərə məlumatın verilməsi. AİB layihənin təsirinə məruz qalan insanlar və digər maraqlı tərəflərlə AİB layihələri haqqında

ikitarəfli əlaqəni təmin etmək üçün öz borcalanları və müştəriləri ilə sıx əməkdaşlıq edir. Bu, müvafiq dillərdən istifadə etməklə və layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərə və digər maraqlı tərəflərə layihənin dizaynına və icrasına mənalı giriş təmin etməyə imkan verən bir müddət ərzində həyata keçirilir.

4.1.3 BMK-nın Fəaliyyət Standartları

BMK Maraqlı Tərəflərin İştirakı: İnkişaf etməkdə olan Bazarlarda Biznes Edən Şirkətlər üçün Yaxşı Təcrübə (2007) bu Layihə üçün qəbul ediləcək effektiv maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinə nail olmaq üçün tətbiq ediləcək əsas prinsiplərin konturunu təqdim edir. Bunlar:

- Cəmiyyəti başa düşmək, cəlb etmək və müəyyən etmək ehtiyacı prosesin əvvəlində qəbul edildikdə və ona uyğun hərəkət edildikdə, öhdəlik nümayiş etdirilir.
- Nümayiş qarşılıqlı hörmət və etimadı artıran tərzdə aparıldıqda dürüstlük yaranır.
- Maraqlı tərəflərin və qonşu icmaların hüquqları, mədəni inancları, dəyərləri və maraqları tanındıqda hörmət yaranır.
- Şəffaflyq ictimaiyyəti narahat edən məsələlərə vaxtında, açıq və effektiv şəkildə cavab verildikdə nümayiş etdirilir.
- İnküzivlik geniş iştirakın təşviq edildiyi və müvafiq iştirak imkanları ilə dəstəkləndiyi zaman əldə edilir.
- Etibar cəmiyyətin inanclarına, dəyərlərinə və rəylərinə hörmət edən və dəstəkləyən açıq və mənalı dialoq vasitəsilə əldə edilir.

BMK-nın Fəaliyyət Standartı 1 (2012) açıqlama tələbinin xülasəsini təqdim edir:

"Müvafiq layihə məlumatlarının açıqlanması Təsirə məruz qalmış icmalara və digər maraqlı tərəflərə layihənin risklərini, təsirlərini və imkanlarını anlamağa kömək edir. Müştəri Təsirə məruz qalan icmalara müvafiq məlumatlara çıxışı təmin edəcək:

(i) layihənin məqsədi, xarakteri və miqyası;

(ii) təklif olunan layihə fəaliyyətlərinin müddəti;

(iii) bu cür icmalar üçün hər hansı risk və potensial təsirlər və müvafiq azaldılması tədbirləri;

(iv) nəzərdə tutulan maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prosesi; və

(v) şikayət mexanizmi.

BMK Fəaliyyət Standartı 1 Məlumatlı Məsləhətləşmə və İştirak (ICP) üçün tələbin xülasəsini təqdim edir:

“Təsirə məruz qalmış icmalara potensial olaraq əhəmiyyətli mənfi təsirləri olan layihələr üçün müştəri yuxarıda Məsləhətləşmədə qeyd olunan addımlar əsasında qurulacaq və Təsirə məruz qalmış İcmaların məlumatlı iştirakı ilə nəticələnəcək ICP prosesi həyata keçirəcək. ICP daha dərin fikir və məlumat mübadiləsini və müştərinin təsirə məruz qalmış icmaların təklif olunan təsir azaltma tədbirləri kimi onlara birbaşa təsir edən məsələlərə dair fikirlərini qərar qəbul etmə prosesinə daxil etməsinə səbəb olan mütəşəkkil və təkrar məsləhətləşməni əhatə edir. İnkişaf faydaları və imkanlarının bölüşdürülməsi və həyata keçirilməsi məsələləri. Məsləhətləşmə prosesi (i) zərurət yaranarsa, ayrı-ayrı forumlar və ya tapşırıqlar vasitəsilə həm kişilərin, həm də qadınların fikirlərini nəzərə almalı və (ii) müvafiq hallarda təsirlər, təsirlərin azaldılması mexanizmləri və faydalar haqqında kişilərin və qadınların fərqli narahatlıqlarını və prioritetlərini əks etdirməlidir. Müştəri prosesi, xüsusən də Təsirə məruz qalan icmalara qarşı risklərin və onlara mənfi təsirlərin qarşısını almaq və ya minimuma endirmək üçün görülən tədbirləri sənədləşdirəcək və təsirə məruz qalanları onların narahatlıqlarının necə nəzərdən keçirildiyi barədə məlumatlandıracaq.”

IFC Fəaliyyət Standartı 1 [36] maraqlı tərəflərə hesabat dövrü üçün tələbləri təsvir edir:

“Müştəri Təsirə məruz qalmış İcmalara davamlı risk və ya təsirləri əhatə edən məsələlərlə bağlı Layihə Fəaliyyət Planlarının icrası ilə bağlı irəliləyişləri təsvir edən dövrü hesabatlar təqdim edəcək və məsləhətləşmə prosesi və ya şikayət mexanizminin həmin İcmaları narahat edən kimi müəyyən etdiyi məsələlər üzrə . İdarəetmə proqramı Təsirə məruz qalmış icmaları narahat edən məsələlərlə bağlı Fəaliyyət Planlarında təsvir edilən təsirlərin azaldılması tədbirlərinə və ya tədbirlərə əhəmiyyətli dəyişikliklər və ya əlavələr ilə nəticələnərsə, yenilənmiş müvafiq təsir azaltma tədbirləri və ya tədbirləri onlara bildiriləcəkdir. Bu hesabatların tezliyi Təsirə məruz qalan İcmaların qayğılarına mütənəsib olacaq, lakin ildən az olmayaraq.”

4.1.4 AYİB-in Fəaliyyət Tələbləri

Fəaliyyət Tələbləri 10 ətraf mühitə və sosial təsirlərə və problemlərin uğurlu idarə edilməsi üçün vacib olan güclü, konstruktiv və məsuliyyətli əlaqələrə nail olmaq və qurmaq üçün mərkəz nöqtəsi kimi güclü maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi prinsipini təşviq edir.

PR 10-un ümumi məqsədləri aşağıdakılardır:

- Müştərilərə maraqlı tərəflərlə, xüsusən də birbaşa təsirə məruz qalan icmalarla konstruktiv əlaqələr qurmağa və saxlamağa kömək edəcək maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinə sistemli yanaşmanı təsvir edin.

- Layihənin maraqlı tərəfləri ilə effektiv əlaqə vasitəsilə müştərilərin ekoloji və sosial fəaliyyətinin yaxşılaşdırılmasını təşviq etmək.
- Layihənin bütün dövrü ərzində təsirə məruz qalmış icmalarla onlara potensial təsir göstərə biləcək məsələlərlə bağlı adekvat əlaqə üçün vasitələri təşviq edin və təmin edin və mənalı ekoloji və sosial məlumatların layihənin maraqlı tərəflərinə açıqlanmasını təmin edin.
- Təsirə məruz qalan icmaların və digər maraqlı tərəflərin şikayətlərinə cavab verilməsini və müvafiq qaydada idarə olunmasını təmin etmək.

Məsləhətləşmənin məqsədi maraqlı tərəflərə və Layihədən potensial təsirə məruz qalan şəxslərə və əməliyyatlara rəhbərlik edən siyasətlərə adekvat və vaxtında məlumat verilməsini və bu qruplara öz rəy və narahatlıqlarını ifadə etmək üçün kifayət qədər imkan verilməsini təmin etməkdir.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi layihənin bilavasitə təsirinə məruz qalan yerli icmaların və digər müvafiq maraqlı tərəflərin vaxtında, müvafiq, başa düşülən və əlçatan məlumatlara, mədəni uyğun şəkildə, manipulyasiyadan, müdaxilədən, məcburiyyətdən və qorxutma.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi aşağıdakı elementləri özündə birləşdirməlidir:

- Maraqlı tərəflərin müəyyən edilməsi və təhlili.
- Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin planlaşdırılması.
- Məlumatın açıqlanması.
- Məsləhətləşmə və iştirak.
- Şikayət mexanizmi.
- Müvafiq maraqlı tərəflərə davamlı hesabat.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin xarakteri və tezliyi layihənin miqyasına mütənasib olmalı və yorğunluğun qarşısını almalıdır. Gələcəkdə potensial əhəmiyyətli mənfə ekoloji və sosial təsirlərlə nəticələnə bilən və asanlıqla müəyyən edilə bilməyən layihələr, bu Kateqoriya A Layihəsinə aid olan iştirakçı ƏMSSTQ prosesini tələb edir. Layihə həll edilməli olan əsas məsələlərin erkən müəyyənləşdirilməsini təmin etmək üçün ilkin mərhələdə maraqlı tərəfləri və müəyyən edilmiş maraqlı tərəfləri əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi prosesinə cəlb etməklə idarə olunmalıdır.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin xarakteri və tezliyi layihənin miqyasına mütənasib olmalı və yorğunluğun qarşısını almalıdır.

İctimai məlumat və məşğulluq üçün resurslar təsirə məruz qalan tərəflərə diqqət yetirməklə, onların əlverişsiz və ya həssas statusuna görə Layihənin differensial təsirinə məruz qala bilənlərə xüsusi diqqət yetirməlidir.

AYİB PR10 tələb edir ki, layihənin icrası zamanı, yəni layihənin bütün dövrü ərzində iştirak davam etdirilsin və maraqlı tərəflərin narahatlıq və şikayətlərinin qəbulu və həllini asanlaşdırmaq üçün şikayət mexanizmi yaradılsın.

4.1.5 JICA Təlimatları

JICA-nın Ətraf Mühit və Sosial Mülahizələrə dair Təlimatları (2020) qeyd edir ki, Layihə JICA Təlimatlarının 5-ci Əlavəsinə uyğun olaraq əğlabatan dərəcədə geniş ictimaiyyətin iştirakını təşviq edən vasitələrlə yerli maraqlı tərəflərlə məsləhətləşməlidir.

Bu kimi Kateqoriya B Layihələri ilə bağlı hallarda JICA Layihəni zərurət yarandıqda yerli maraqlı tərəflərlə məsləhətləşməyə və məsləhətləşmədən sonra görüşlərin protokollarını daxil etməyə təşviq edir.

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin əsas prinsiplərinə daxildir:

- Yerli maraqlı tərəflərin müəyyən edilməsi və təhlili
- Yerli maraqlı tərəflərlə mənalı məsləhətləşmələr planlaşdırın
- Məlumatın açıqlanması
- Yerli maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələr və rəylər, o cümlədən hesabat
- Narahatlıq və şikayətləri qəbul etmək və onlara cavab vermək

Əhəmiyyətli ekoloji və sosial təsir göstərə bilən layihələr üçün ilkin hazırlıq mərhələsindən və ekoloji və sosial mülahizələrin həyata keçirilməsi zamanı məlumatların açıqlanması ilə yerli maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələr aparılır.

Layihə yerli maraqlı tərəflərə layihələrin potensial təsirləri və təsirlərin azaldılması tədbirləri ilə bağlı öz fikirlərini ifadə etmək imkanları verməklə və onların potensial münaqişələrdən və ya şikayətlərdən qaça bilməsi üçün Layihəyə bu cür rəyləri nəzərdən keçirməyə və onlara cavab verməyə imkan verməklə mənalı məsləhətləşmələr aparmalıdır.

4.2 Azərbaycan Tənzipləmə Konteksti

Azərbaycan Konstitusiyasının 39-cu maddəsində vətəndaşların sağlam ətraf mühitdə yaşamaq, həqiqi ekoloji vəziyyət haqqında məlumat almaq, ekoloji tələblərin pozulması nəticəsində sağlamlığına və ya əmlakına dəymiş zərərin əvəzini almaq hüququ təsbit edilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən 2018-ci ilin iyun ayında 13 iyul 2018-ci il tarixli 193 nömrəli Fərmanla təsdiq edilmiş "Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) haqqında" Qanun layihəsinin qəbulu prosesində maraqlı tərəflər və ictimaiyyətlə məsləhətləşmələr tələbi də daxil edilmişdir. Bu Qanunun müddəalarına uyğun olaraq ƏMTQ-də şəffaflığın təmin edilməsi, ictimaiyyətin məlumatlandırılması və ictimai rəyin nəzərə alınması əsasdır. Bundan əlavə, 270-IQ 2002 nömrəli "Ətraf mühitə dair məlumatların əldə edilməsi haqqında" Qanun (2016-cı ildə sonuncu dəyişiklik) ətraf mühitin vəziyyəti haqqında tam, etibarlı, vaxtında məlumatın vaxtında alınması və məlumatların istifadəsi ilə əlaqədar yaranan münasibətləri tənzimləyir. Təbii ehtiyatlar dövlət orqanlarından və yerli özünüidarəetmə orqanlarından, habelə məsul şəxslərdən.

5 Maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi

Layihənin məqsədləri üçün maraqlı tərəf layihənin potensial təsirinə məruz qalan və ya layihədə və onun potensial təsirlərində marağı olan hər hansı fərd və ya qrup kimi müəyyən edilir. Buna görə də maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsinin məqsədi hansı təşkilatların və şəxslərin Layihədən birbaşa və ya dolay yolla (müsbət və mənfi) təsərə məruz qala biləcəyini və ya bu layihədə marağının olduğunu müəyyən etməkdir.

ƏMSSTQ üzrə ictimai məsləhətləşmə proqramının hazırlanmasının bir hissəsi olaraq, potensial təsərə məruz qala biləcək bütün fərdləri, yerli icmaları, təşkilatları, təhsil, tədqiqat və layihə təşkilatlarını və hökumət orqanlarını müəyyən etmək üçün maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi həyata keçirilmişdir. təklif olunan Layihənin nəticələrinə təsir göstərə bilər. Maraqlı tərəflərin müəyyən edilməsi prosesində istifadə edilən meyarlara yerli sakinlərin ev təsərrüfatlarının Layihə sahəsinə yaxınlığı, federal və yerli hökumət orqanlarının, alimlərin və marağı olan yerli/beynəlxalq QHT-lərin Layihəyə potensial marağının səviyyəsi daxildir.

Müəyyənləşdirmə prosesi zamanı aşağıdakı maraqlı tərəf qrupları müəyyən edilmişdir:

- Layihənin daxil edilməsi, təsdiqi və nəzərdən keçirilməsi ilə bağlı dövlət qurumları, cümlədən Dövlət Orqanları - Rayon/Bələdiyyə və Milli Agentliklər
- Qeyri-hökumət təşkilatları (QHT-lər – yerli və beynəlxalq)/Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları (VCT)
- Təsirə məruz qalan icmalar, o cümlədən:
- Yerli şəhər və ya kənd komitələri; icma üzvləri
- İcma əsaslı təşkilatlar və birliklər
- Çoxtərəfli və Beynəlxalq İnkişaf Agentlikləri
- Digər Maraqlanan tərəflər – yeni Qobustan Əməliyyat Şirkəti
- Tikinti və istismar mərhələsində iştirak edən gələcək işçilər (hər hansı müvafiq həmkarlar ittifaqı daxil olmaqla)
- Əsasən tikinti mərhələsində iştirak edəcək gələcək təchizatçılar və podratçılar.

Maraqlı tərəflərin identifikasiyası davamlı bir prosesdir və Layihə davam etdikcə maraqlı tərəflərin məlumat bazasının müntəzəm nəzərdən keçirilməsini və yenilənməsini tələb edir.

Maraqlı tərəflərin təklif etdiyi kateqoriyalar və qruplar aşağıda, ƏMSSTQ prosesi zamanı tərtib edilmiş Layihə Maraqlı Tərəflərin Reyestri isə **Əlavə A**-da təqdim olunur.

5.1 Maraqlı tərəflərin reyestri və təhlili

Müəyyən edilmiş maraqlı tərəflər qruplarına əsasən, Wood, Synergetics şirkətinin dəstəyi ilə Layihə Maraqlı Tərəflərin siyahısını tərtib etmişdir. Bu günə qədər (Fevral 2022) müəyyən edilmiş bütün maraqlı tərəfləri siyahıya alan maraqlı tərəflərin reyestri, o cümlədən artıq məsləhətləşmiş şəxslər üçün əlaqə təfərrüatları və cəlb olunma tarixləri Əlavə A-da verilmişdir. Məlumat bazası Layihənin müddəti ərzində Layihə Təhlilçisi tərəfindən vaxtaşırı yenilənməlidir.

Reyestr həmçinin Layihədə maraqlı tərəflərin rolu, maraq və təsir və COVID-19 məhdudiyətləri nəzərə alınmaqla yenidən işlənmiş cəlb etmə strategiyası baxımından maraqlı tərəflərin təhlilini təqdim edir.

Təsir (yüksək və ya aşağı) maraqlı tərəfin Layihəyə təsir imkanlarını təmsil edir. Təsir (yüksək və ya aşağı) onların qərarların qəbuluna və Layihənin təsdiqinə təsir etmək qabiliyyətindən, başqalarına təsir etmək qabiliyyətindən, məlumat əldə etməkdən və Layihədə əsas oyunçu və ya tərəfdaş kimi rolundan irəli gələ bilər. Maraq ya Layihənin onlara birbaşa təsiri, ya da Layihədə siyasi, maliyyə, sosial, mədəni, elmi və ya texniki marağa görə Layihənin maraqlı tərəflər üçün əhəmiyyətini ölçür.

5.2 Dövlət qurumları və agentlikləri

Hökumət qurumları həm məlumat mənbələri, həm də Layihə üçün lazımi icazələri verənlər kimi Layihənin cəlb edilməsi prosesində mühüm maraqlı tərəflərdir. Ona görə də ilkin mərhələdən bütün müvafiq tənzimləyicilərlə əlaqə saxlamaq və Layihənin həyat dövrü ərzində bu agentliklərlə əlaqələri saxlamaq vacibdir. Məsləhətləşmələr üçün aşağıdakı tənzimləyici orqanlar müəyyən edilmişdir:

- Azərbaycan Hökuməti Nazirlikləri/Milli Agentlikləri:
 - Energetika Nazirliyi.
 - Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN).
 - Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi.
 - Səhiyyə Nazirliyi.
 - Fövqəladə hallar Nazirliyi.
 - Mədəniyyət Nazirliyi (Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpa üzrə Dövlət Xidməti).
 - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi.
 - Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Geologiya İnstitutu.
 - Azərbaycan Respublikasının Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi.
 - Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi.
 - Azərenerji.

- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu.

Azərbaycanda yerli hakimiyyət orqanları Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən yaradılmışdır. İcra hakimiyyətini müvafiq yerlərdə yerli hakimiyyət orqanlarının başçıları həyata keçirirlər. Yerli icra hakimiyyəti orqanları öz fəaliyyətini vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, qanuni mənafələrinin müdafiəsi, xalqın rifahının yüksəldilməsi naminə iqtisadiyyatın, sosial və mədəni sahələrin inkişafı prinsipləri əsasında qururlar. qanunun aliliyini, şəffaflığı və ictimai rəyin nəzərə alınmasını təmin etmək.

Məsləhətləşmələr üçün aşağıdakı Rayon/Bələdiyyənin icra hakimiyyətinin nümayəndələri müəyyən edilib:

- Qaradağ rayonu.
- Abşeron rayonu.
- Qobustan bələdiyyəsi.
- Ələt bələdiyyəsi.

5.3 İcmalar və İcma Rəhbərləri, Yaşlılar komitələri (ağsaqqallar)

Yerli icmaların rəhbərləri və yerli şəhər və ya kənd komitələri/icma üzvləri onların icmasına, torpaqlarına və digər aktivlərinə təsir göstərə biləcək Layihənin bütün aspektlərini müzakirə etmək üçün müntəzəm olaraq cəlb edilməlidir. Bu qruplarla görüşlər/məşğulluq yerli təcrübə və normalara riayət etməlidir. Mövcud COVID-19 məhdudiyyətlərinə görə ƏMSSTQ işlənməsi zamanı fokus qrup müzakirələri (FQD) qurmaq mümkün olmadı. Bunun əvəzinə, Facebook və/yaxud Qaradağ İcra Hakimiyyətinin ofisinin və/yaxud nazirliklərin internet səhifələri kimi internet media platformalarından istifadə edərək daha geniş icmalara müraciət etmək təklif olunub. Layihə haqqında məlumatlar Səhiyyə Nazirliyinin və Mədəniyyət Nazirliyinin internet saytlarında da dərc olunub.

İcmalar daxildir:

- Layihənin birbaşa təsirinə (müsbət və ya mənfi) məruz qala bilən ev təsərrüfatları və icmalar.
- Yerli ərazilərində inkişaf və faydalarla bağlı gözləntiləri ola bilən ev təsərrüfatları və icmalar.
- İcma daxilində əsas maraq qruplarını təmsil edən yerli təşkilatlar (İcma əsaslı təşkilatlar və assosiasiyalarla bağlı aşağıdakı bölmələrə baxın).

- Layihənin qeyri-mütənasib şəkildə təsirinə məruz qala bilən həssas qruplar; onların sosial statusu onları məşğul olmağı çətinləşdirə bilər (siyahı təqdim olunur – aşağıya baxın).
- İcmaların Layihə üzərində məhdud təsiri var, lakin onların gecikmələrə və pozulmalara səbəb ola bilməsi, habelə ona bəzi məhdud əmək və xidmətlər təqdim etmək potensialı var.

Ahıllar Komitəsi icma rəhbərləri/ağsakalları ilə təmsil olunan icma əsaslı qeydiyyatdan keçməmiş təşkilatdır. Qobustan və Ələt qəsəbələrinin icma rəhbərləri/ağsaqqallar indiyədək ƏMSSTQ üzrə məsləhətləşmələr zamanı iştirak ediblər.

Masdar gələcək fəaliyyət zamanı belə şəxslərin faktiki olaraq təsirə məruz qalmış icmaların fikirlərini təmsil etdiyini və məlumatı öz seçicilərinə çatdırmaqla və lazımi hallarda öz şərtlərini Masdara çatdırmaqla kommunikasiya prosesini asanlaşdırdıqlarını yoxlamaq üçün ağılabatan səylər göstərəcək. Gələcək məsləhətləşmələr raundu üçün lazım olduqda əlavə icmalar müəyyən ediləcək, o cümlədən Layihə sahəsinin yaxınlığında müəyyən edilmiş çobanlar/fermerlər dolanışıq vasitələrinin bərpası planının hazırlanması zamanı dəqiq müəyyən ediləcək və cəlb olunacaqlar.

Torpağa giriş məhdudiyətləri və torpaqdan istifadənin dəyişdirilməsi yolu ilə Layihənin potensial olaraq birbaşa təsirinə məruz qala biləcək həssas insanların siyahısı tərtib edilib və aşağıda verilmişdir:

- Yaşlı şəxslər (65 və ya yuxarı yaşda olanlar kimi müəyyən edilir);
- Valideynlərinin hər ikisini itirmiş ailələr (onlar yetimdir), uşaqları ailə təhsilinə cəlb olunurlar;
- Əlil uşağın və ya əlil valideynin olduğu ailələr;
- Aztəminatlı və milli yoxsulluq həddində yaşayan ailə. Bu, Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən 2020-ci il üçün (mövcud olan ən son dərc edilmiş məlumat) aylıq 195 AZN (115 ABŞ dolları) və ya daha az olan ev təsərrüfatlarının gəliri və ya əhəmiyyətli borcu olan ailə kimi təsnif edilir.
- 14 yaşına çatmamış iki və ya daha çox uşağı böyüdən, digər qohumlarından ayrı yaşayan dul qadın;
- Uşaqları tək valideynli ailədə tərbiyə edən analar və ya atalar;
- Valideynlərdən birinin və ya hər ikisinin işsiz olduğu ailələr;
- Təkbaşına yaşayan pensiyaçılar;
- Məcburi Köçkünlər (Məcburi Köçkünlər) ailəsi;
- Fermer və ya çoban təsərrüfatlarında sağlamlıq vəziyyəti pis olan və ya savadsız insanlar; və
- Etnik mənsubiyyətinə, inanc sistemə, sağlamlıq vəziyyətinə (HİV/COVID-19 daxil olmaqla), cinsi və ya gender oriyentasiyasına/öz şəxsiyyətinə görə cəmiyyətdə ayrı-seçkiliyə məruz qalan insanlar.

Əlavə həssas insanlar da işçi qüvvəsinin bir hissəsini təşkil edə bilər.

5.4 Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları (QHT-lər)

Bəzi QHT-lərin Layihəyə, onun sosial və təsirlərinə birbaşa marağı ola bilər. Onlar həmçinin Layihə ərazisi və təsirə məruz qalmış icmalar haqqında faydalı məlumat və fikirlərə malik ola bilər və ümumi maraq dairələrində Layihənin tərəfdaşı ola bilərlər.

İndiyə qədər müəyyən edilmiş əsas milli QHT-lərə daxildir:

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurası.
- Qaradağ rayonunda Gənclər və Maarifləndirici QHT-lər (yəni Qaradağ rayon Gənclər Təşkilatı, Dirçəliş QHT, Müşfiq Əlil Uşaqlara Yardım və s.)

5.5 Çoxtərəfli və Beynəlxalq İnkişaf Agentlikləri

Həmin agentliklər faydalı məlumatlara və ya Layihə ilə əlaqəli yerli və milli məsələlərə dair fikirlərə malik ola bilər. Müəyyən edilmiş əsas qurumlar (hələlik məşğul deyil):

- AİB
- AYİB
- JIC
- UNESCO (YUNESKO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası)
- Dünya Bankı
- Abu Dabi İnkişaf Fondu (ADFD)

5.6 Digər maraqlı tərəflər

Layihədə birbaşa marağı ola bilən və Layihəyə aidiyyəti haqqında faydalı fikirlərə malik olan təşkilatlar:

- Qobustan Əməliyyat Şirkəti.

5.7 Həssas insanlar

Həssas insanların müxtəlif növləri müəyyən edilmişdir və LRP-də aydın şəkildə müəyyən edilmiş həssaslıq meyarları təqdim edilmişdir. Bura aşağıdakılar daxildir.

- Yaşlı şəxslər (65 və ya daha yuxarı yaşda olanlar kimi müəyyən edilir).
- Hər iki valideynini itirmiş ailələr (onlar yetimdir).
- Əlil uşağın və ya əlil valideynin olduğu ailələr.
- Aztəminatlı və milli yoxsulluq həddində yaşayan ailə. Bu, Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən 2020-ci il üçün (mövcud olan ən son dərc edilmiş məlumat) 195 AZN (115 ABŞ dolları) və ya daha az olan ev təsərrüfatlarının aylıq gəliri və ya əhəmiyyətli borcu olan ailə kimi təsnif edilir.

- 14 yaşına çatmamış iki və ya daha çox uşağı böyüdən, digər qohumlarından ayrı yaşayan dul qadın.
- Uşaqları tək valideynli ailədə tərbiyə edən analar və ya atalar.
- Hər iki valideynin işsiz olduğu ailələr.
- Təkbaşına yaşayan təqaüdçülər.
- Məcburi Köçkünlər (Məcburi Köçkünlər) evi.
- Fermer və ya çoban təsərrüfatlarında sağlamlıq vəziyyəti pis olan və ya savadsız insanlar; və
- Etnik mənsubiyyətinə, inanc sistemində, sağlamlıq vəziyyətinə (HİV/COVID-19 daxil olmaqla), cinsi və ya gender oriyentasiyasına/öz şəxsiyyətinə görə cəmiyyətdə ayrı-seçkiliyə məruz qalan insanlar.

6 Bu günə qədər İctimai Məsləhətləşmə və Açıqlama aparılmışdır

6.1 İşə cəlb etmə yanaşması

ƏMSSTQ prosesini, o cümlədən əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək mərhələsini məlumatlandırmaq üçün bu günə qədər məsləhətləşmələr aparılmışdır. ƏMSSTQ üçün məlumatların və məlumatların toplanması prosesinin bir hissəsi kimi, əsasən, Əsas Məlumatçı Müsahibələri (KII) həyata keçirilmişdir. Bu cür görüşlərin əsas məqsədi ilkin tədqiqatları başa çatdırmaq olsa da, bu cür yarı-strukturlaşdırılmış müsahibələr Layihə məlumatını təmin etmək və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi qrupu və Layihə tərtibatçısına aid olan məsələləri, narahatlıqları və sualları toplamaq üçün çevik olmuşdur.

Hər bir maraqlı tərəf üçün cəlb etmə üçün ən uyğun yanaşmanın müəyyən edilməsi aşağıdakı mülahizələrə əsaslanır:

- Maraqlı tərəfin Layihəyə təsir edə biləcəyi dərəcəsi.
- Maraqlı tərəfin Layihədən nə dərəcədə təsir edə biləcəyi (müsbət və ya mənfi).
- Həssas qruplar da daxil olmaqla cəlb edilən maraqlı tərəflərin növü.
- İştirakın məqsədi.

İştirakın tezliyi və intensivliyi barədə qərar verilərkən maraqlı tərəfin Layihəyə təsir səviyyəsi və Layihənin maraqlı tərəfə təsirinin dərəcəsi nəzərə alınmalıdır. Təsir və ya təsir artdıqca, həmin maraqlı tərəflər qrupu ilə əlaqə istifadə olunan cəlb etmə metodunun tezliyi və intensivliyi baxımından intensivləşməli və dərinləşməlidir.

Normal şəraitdə maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinə mane olan COVID-19 məhdudyyətləri nəticəsində Maraqlı Tərəflərin Reyestrində bildirildiyi kimi, maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi üçün alternativ yanaşmalar və mexanizmlər müəyyən edilmiş və təklif edilmişdir. Bunlara təkbətək müsahibələr və ya e-poçtlar, telefon və ya WhatsApp danışıqları, şəxsi görüşlərə icazə verilmədiyi və icazə verilməyəcək.

İndiyədək müəyyən edilmiş hər bir maraqlı tərəf üçün cəlb yanaşması **Əlavə A**-da təqdim edilmişdir.

6.2 ƏMSSTQ Prosesi zamanı Məsləhətləşmələrin Raundları

TN-nin nümayəndələri Vüsal Musayev və Cavid Abdullayevin köməyi ilə Layihənin təqdimatı və cəlb etmə prosesinin başlanması üçün maraqlı tərəflərə telefon mesajları göndərilmişdir. Heç bir rəsmi məktuba ehtiyac olmadan bu cür nişan metodu COVID-19 ilə bağlı çətinliklərə görə TN tərəfindən rəsmi olaraq təsdiq edilmişdir. Müsahibələrə rəhbərlik etmək üçün hər bir maraqlı tərəf üçün sorğu vərəqələrinə əlavə olaraq Layihənin məqsədlərinin qısa xülasəsi hazırlanmışdır.

Məsləhətləşmənin ilk raundu (avqust 2020) zamanı cəlb edilmiş maraqlı tərəflər:

- Dövlət orqanları (Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti; Qobustan RİH nümayəndəsi; Ələt bələdiyyəsinin nümayəndəsi).
- ETSN.
- İcma liderlərinin nümayəndələri.
- Geniş ictimaiyyətə çatmaq üçün sosial media platforması.
- Qobustan Əməliyyat Şirkəti.

ƏMSSTQ tədqiqatını məlumatlandırmaq və Layihənin dolayı və birbaşa təsirinə məruz qalan bütün icmaları aydın şəkildə müəyyən etmək üçün xarici maraqlı tərəflərlə ƏMSSTQ-nin hazırlanması üçün əlavə məsləhətləşmələr aparılmışdır. ƏMSSTQ-nin əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi mərhələsində aparılan məsləhətləşmənin nəticələrinə əsasən əlavə maraqlı tərəflər müəyyən edilmişdir. Məsləhətləşmənin ikinci mərhələsi **Əlavə A**-da göstəriləyi kimi yanaşma və maraqlı tərəflərlə işlənilib hazırlanmışdır; TN-nin müşaviri Cavid Abdullayev layihənin maraqlı tərəflərinin cəlb edilməsi prosesi üçün müvafiq əlaqələrin tapılmasında köməklik göstərmişdir. Hər bir maraqlı tərəf qrupu üçün xüsusi sorğu anketi hazırlanmış və təkbətək müsahibələr/görüşlər keçirməzdən əvvəl anketlərin düzgün doldurulması ilə bağlı təlim də keçirilmişdir. Mövcud COVID-19 məhdudiyətlərini nəzərə alaraq, layihə haqqında məlumat Qaradağ rayon İcra Hakimiyyətinin, Səhiyyə Nazirliyinin və Mədəniyyət Nazirliyinin internet saytlarında dərc olunub. Layihənin təsviri və davam edən ƏMSSTQ prosesini ümumiləşdirən vərəqələr təkbətək müsahibələr zamanı əl ilə təhvil verilmiş və müəyyən edilmiş bütün digər maraqlı tərəflərə e-poçt vasitəsilə göndərilmişdir. Layihə Vərəqəsi və sorğu vərəqələri **Əlavə B**-yə daxil edilmişdir.

ƏMSSTQ üzrə məsləhətləşmənin ikinci raundu (aprel 2021) zamanı cəlb edilmiş maraqlı tərəflər daxildir:

- Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti.
- Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi.
- Səhiyyə Nazirliyi.
- Fövqəladə hallar Nazirliyi.
- Mədəniyyət Nazirliyi.

- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi.
- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Geologiya İnstitutu.
- Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi.
- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu.
- İcmanın nümayəndə kateqoriyaları (yerli bizneslər; məktəblər, təhsil təşkilatları; həssas qruplar; fermerlər/çobanlar; səhiyyə təminatçıları).

Bütün ƏMSSTQ Prosesi ərzində keçirilən Məsləhətləşmə Görüşləri/Müsaibələri aşağıdakı Cədvəl 6-1-də verilmişdir. Vebsaytlar və vərəqələr vasitəsilə məlumatların açıqlanmasından sonra indiyədək heç bir təqib qeydə alınmayıb.

Layihənin tikintisi və istismarı davam etdikcə bu günə qədər aparılan məsləhətləşmələr və açıqlamalar daha da inkişaf etdiriləcək.

6.3 Əsas Nəticələr

ƏMSSTQ prosesi zamanı aparılan iki raund məsləhətləşmədən irəli gələn əsas mövzular və məsələlər aşağıda ümumiləşdirilmişdir:

- Ərazidə müəyyən edilmiş həssas ərazilər/elementlər: Qobustan qoruğu, palçıq vulkanları, köhnə qəbiristanlıqlar (Qara Atlı qəbiristanlığı və Xanəli qəbiristanlığı), tarixi abidə (Pirhüseyn Xanəgahı) və qışlaqlar.
- Layihənin işlənməsi nəticəsində yarana biləcək potensial mənfi təsirlər: tikinti zamanı maşın və avadanlıqların hərəkəti nəticəsində yaranan səs-küy və toz çirklənməsi; işıq çirklənməsi; torpaq eroziyası; otlaq və əkinçilik məqsədləri üçün məhdud sayda torpaqlar; PV Zavodunun olması səbəbindən landşaft görünüşünün dəyişməsi; ərazidə yaşayan canlıların təbii yaşayış mühitinin pozulması.
- Layihənin inkişafı nəticəsində yaranan potensial müsbət təsirlər: artan məşğulluq; alternativ enerjiden istifadənin artması (yolların işıqlandırılması Günəş Enerjisi layihəsindən faydalana bilər); təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə ölkə iqtisadiyyatına müsbət töhfə.
- Mövcud sosial problemlər: ətraf qəsəbələrdə işsizliyin yüksək olması; yol və ümumi infrastrukturun keyfiyyətsizliyi; içməli suyun olmaması; kənd təsərrüfatı məqsədləri üçün suvarma sisteminin olmaması; sərnişindaşıma xidmətlərinin olmaması; səmərəli kanalizasiya sisteminin olmaması; otlaq sahəsinin ətrafındakı elektrik və telekommunikasiya sistemlərinin keyfiyyətsizliyi; istirahət yerlərinin və idman mərkəzlərinin olmaması; tibb işçilərinin olmaması.
- Mövcud ekoloji problemlər: ətraf mühitin məişət tullantıları ilə çirklənməsi, yol kənarlarında yaşıllıqların olmaması; torpaq eroziyası; kənd təsərrüfatı bitkiləri üçün yararsız torpaqlar; həddindən artıq otlaq torpaqları, suyun olmaması.
- Tövsiyələr: işçilər üçün təhlükəsiz iş mühitinin təmin edilməsi; qüvvədə olan qaydalara uyğun olaraq işçilərin təlimini və maarifləndirilməsini həyata keçirmək; ilkin tibbi yardımın göstərilməsi üçün Layihə sahəsinin yaxınlığında mobil tibb mərkəzini təmin etmək; ərazidə torpağın və qış otlaqlarının təbii vəziyyətini qorumaq; zəlzələlərə və vulkanlara qarşı təhlükəsizlik tədbirləri görmək; sosial infraqurata investisiya qoymaq; tikinti işlərinə başlamazdan əvvəl arxeoloji və mədəni irsin mühafizəsi ilə bağlı səlahiyyətli orqanlarla lazımi şəkildə məşğul olmaq.

6.4 Dolanışığın Bərpa Planının hazırlanması zamanı aparılan məsləhətləşmələr (LRP)

LRP-nin hazırlanması zamanı həyata keçirilən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinə aşağıdakılar haqqında məlumat vermək üçün məlumatın açıqlanması alətlərindən istifadə daxildir, hamısı Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş və kağız nüsxələrdən istifadə etməklə şifahi və əyani şəkildə təqdim edilmişdir:

- Layihə Sahəsinin, OHL və giriş yolunun yerini göstərən böyük Layihə Məlumatı Plakadı.
- Layihə haqqında məlumat vərəqəsi.
- Şikayətlərin Baxılması Mexanizmi Vərəqəsi.
- LRP-ni həyata keçirmək üçün istifadə olunacaq gələcək Komitənin tərkibinin təfərrüatları ilə birlikdə uyğunluq və hüquqlar matrisinin şifahi xülasəsi.

LRP-nin hazırlanması zamanı tamamlanan hər bir tapşırıqdan Şikayətlərin Baxılması Mexanizmi haqqında məlumatlılığın artırılması və Layihə haqqında məlumatların yayılması və müzakirəsi üçün fürsət kimi istifadə edilmişdir. Bu günə kimi heç bir şikayət daxil olmayıb.

LRP layihəsi hazırlandıqdan sonra yekun variantın hazırlana bilməsi üçün LRP-ni açıqlamaq üçün bir sıra əlavə maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi tədbirləri (bölmə 6.5-də daha ətraflı təsvir edilmişdir) həyata keçirilmişdir. Bu fəaliyyətlərə aşağıdakılar daxildir:

- Layihəni müzakirə etmək, qanuni şərtləri izah etmək üçün SPV, Energetika Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Ekologiya Nazirliyi və Azərbaycanın regional dövlət qurumlarının (Qaradağ Rayon Elektrik, Abşeron Rayon Elektrik və Qobustan bələdiyyəsi) nümayəndələri ilə fermerlər və çobanlarla ilkin görüş. Yazılı Müqavilələrlə əlaqəli mövqe və SPV-nin torpağın təsnifat statusu ilə əlaqədar olaraq torpaq kompensasiyasını təmin edə bilməməsi ilə bağlı suallara cavab vermək.
- Uyğunluq və hüquqlar matrisini müzakirə etmək, LRP-yə daxil edilmiş dolanışiq vasitələrinin bərpası tədbirlərinin yekun dəstini daha ətraflı müzakirə etmək və layihənin cari vəziyyəti haqqında əlavə yeniləmə təqdim etmək üçün Layihənin Təsirə məruz qalan hər bir Ailə ilə üz-büz görüş. Layihə və tikinti qrafiki. Buraya, mümkün olduqda, Layihə ilə bağlı fikirlərini və rəylərini əldə etmək üçün ev təsərrüfatının qadınları ilə ayrıca məşğulluq və xüsusilə, LRP-nin həyata keçirilməsi ilə həll edilməli olan torpaqla bağlı təsirlər daxildir.

LRP layihəsi haqqında məlumatın açıqlanmasına kömək etmək üçün aşağıdakı vasitələrdən istifadə edilmişdir (hamısı Azərbaycan dilinə tərcümə edilmişdir):

- LRP-nin qeyri-texniki xülasəsi (3-5 səhifə).
- Şikayətlərin baxılması mexanizmi vərəqəsi.
- Aşağıdakılar üzrə ictimai görüşlər üçün mövzuya aid vərəqələr/plakatlər:
 - Layihənin dizaynı, məqsədi və qrafiki və Kreditor standartları;
 - Uyğunluq və hüquq matrisi;

- Dolanışiq vasitələrinin bərpası tədbirləri;
- Gələcək monitoring və qiymətləndirmə fəaliyyətləri; və LRP Komitəsinin tərkibi, funksiyası və davam edən fəaliyyəti.

LRP-nin hazırlanması zamanı həyata keçirilən tapşırıq fəaliyyətlərinin xülasəsi **Əlavə F**-də verilmişdir.

Maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına dair qeydlərin nəzərdən keçirilməsi Layihə Sahəsində və ətraf regionda torpaq əsaslı yaşayış vasitələri ilə bağlı aşağıdakı ardıcıl problemləri müəyyən etmişdir.

- Su çatışmazlığı. Ev təsərrüfatları adətən içməli su, həmçinin mal-qara üçün istifadə olunan suyu almağa məcbur olurlar. Fermerlər Layihə Sahəsində qunt sularının şəraiti ilə tanışdırlar və suyun turşu olduğunu və insanlar və ya mal-qara üçün yararlı su ilə müqayisədə neft və qazın yerdən götürülməsinin mümkün olduğunu bildirmişlər.
- Keyfiyyətsiz otlaqlar. Layihə Sahəsində və ya daha geniş bölgədə sıx bitki örtüyü sahələri yoxdur və ümumiyyətlə, torpaq nisbətən aşağı məhsuldarlığı təmin edir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi SPV-yə bildirdi ki, torpağın hər hektardan kq-la məhsuldarlığına əsasən, əvəzedici yemin illik qiyməti 15.000 ABŞ dolları təşkil edir. Həm fermerlər, həm də çobanlar bildirdilər ki, quraqlıq şəraiti heyvanlar üçün otlaqların çox aşağı səviyyədə olması ilə nəticələnir.
- Elektrik enerjisinə çıxış yoxdur. Adətən qış aylarında təsərrüfat binalarında yaşayan çobanlar olur və evi işıqlandırmaq çətin məsələdir, çünki ev təsərrüfatlarının əksəriyyəti kerosin lampalarından istifadə edir.
- Heyvan yeminin alınması. Qış aylarında heyvan yemi ilə təmin olunma xərcləri maraqlı tərəflərin görüşləri zamanı tez-tez qeyd olunurdu ki, bu da heyvandarlıq üçün bu materialın alınmasının yüksək qiymətini əks etdirir.
- Zəif giriş yolları. Qış aylarında şiddətli yağışlar nəticəsində giriş yolları palçıqlı olur və bu da avtomobillərin girişinə mane olur. Bu, xüsusilə kiçik avtomobillər üçün çətinləşir.
- Regionda cib telefonlarının əhatə dairəsi çox zəifdir və bu, çobanların və fermerlərin daha geniş ailələri, bir-biriləri və ümumiyyətlə başqaları ilə ünsiyyətini qadağan edir.
- Odun yemək bişirmək və evdə istilik üçün istifadə olunur. Yerli ərazidə ağacların olmaması səbəbindən bu yanacaq mənbəyini əldə etmək getdikcə çətinləşir.

Tapşırıq fəaliyyətlərinin xülasəsi aşağıdakı Cədvəl 6-2-də verilmişdir.

6.5 LRP üçün İşlətmə Fəaliyyətləri (Açıqlamadan əvvəl)

Aşağıdakı tapşırıqlar yerinə yetirildi:

- 26 fevral 2022-ci il: *Fermerlər, Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi, Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti (Əlavə G-də iclas protokollarına bax);*
- 01 – 04 mart 2022: *Çobanlar və qadınlar (Əlavə H-də iclas protokollarına baxın);*
- 09 mart 2022-ci il: *1-ci hissə - Fermerlər, Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti; 2-ci hissə – Çobanlar və qadınlar (Əlavə I-də iclas protokollarına baxın).*

Tapşırıqlar zamanı LTMQİ-lərə aşağıdakı materiallar təqdim edilmişdir:

- Layihənin Xülasə Məlumat vərəqəsi;
- Uyğunluq və Hüquq Matrisi vərəqəsi,
- Təklif olunan dolanışıq vasitələrinin bərpası tədbirləri vərəqəsi; və
- LRP Komitəsinin məlumat vərəqi.

Bu LRP məsləhət materiallarının nüsxələri **Əlavə J**-də təqdim olunur.

26 fevral və 1-4 mart 2022-ci il tarixlərində təsirə məruz qalmış insanlarla keçirilmiş məsləhət görüşləri və alınan rəylər əsasında 09 mart 2022-ci il tarixdə Qobustan qəsəbəsindəki iclas zalında keçirilmiş iclasda İHP yenilənmiş və açıqlanmışdır. Görüşdə 11 fermer iştirak edib. Bütün çobanlar işlədiyindən yığıncaqda iştirak edə bilməyiblər. Tikinti işlərinə yaxın vaxtlarda başlanacağı üçün onların bəziləri artıq yaylaqlara çıxıblar. Layihə qrupu otlaq sahəsinə baş çəkərək 4 çoban ailəsi ilə məşğul olub və (4) qadınlarla ayrıca söhbət edib.

Görüş zamanı fermerlər layihənin necə davam edəcəyi, tikintilərə nə vaxt başlanacağı, İHP komitəsinin necə yaradılacağı kimi suallar verdilər və komitəyə öz nümayəndələrini seçə bilmələrinin vacib olduğunu bildirdilər. Onların əsas narahatlıqları heyvan yemi təminatlarının qısa qədər verilib-verilməməsi (çünki layihə o vaxta qədər başlamasaydı, onlar öz yemlərini almalı olacaqdılar və bunu əvvəlcədən bilməli idilər), kompensasiyanın qısa qədər alına bilməyəcəyini ehtiva edirdi. Nağd pul, əraziyə boru kəməri ilə su gətirmək imkanının olub-olmaması. Layihə izah etdi ki, fermerlərin torpaqları itirməzdən əvvəl vaxtında və keyfiyyətli heyvan yemi almasını təmin etmək üçün ən qısa zamanda LRP komitəsi yaradılmalıdır, layihə siyasəti olaraq nağd kompensasiya və bu da onların su gətirmək istəyidir. Həm layihə, həm də icma üçün əraziyə, lakin onun həyata keçirilməsinin mümkünlüyü hələ də araşdırılırdı. Bir çoban onun səhvən "çoban" kimi qeydiyyatla alındığını bildirdi və "fermer" kimi düzəltməsinə xahiş etdi. Layihə komandası məsələyə baxacaqlarını bildirdi. Digər suallar heyvan tövlələrinə yardım üçün ayrılan vəsaitin artırılması imkanının olub-olmaması və layihənin əməliyyat zamanı onları daimi iş imkanları ilə təmin edə biləcəyi ilə bağlı idi.

Təlimlər zamanı qadınlar bir daha vurğuladılar ki, təlimlərin və digər LRP tədbirlərinin onların ehtiyaclarını və mövcud şəraiti nəzərə almasının vacibliyini qeyd etdilər. Onlar vurğuladılar ki, emalatxanalar evlərindən uzaqda olsalar, iştirak edə bilməyəcəklər. Bir qadın qeyd etdi ki, o, geyim dizaynı ilə məşğuldur, lakin tikiş maşını olmadığına görə dizaynını tikmək üçün dərsiyə verməli oldu. Buna görə də o, əvvəllər təklif edildiyi kimi tikiş maşını və avadanlıq kimi Layihənin dəstəyini həqiqətən yüksək qiymətləndirirdi.

7. Qadınlarla Nişan Strategiyası

Layihə ƏMSSTQ və LRP-nin müxtəlif mərhələlərində qadınlarla bir sıra məqsədyönlü tapşırıqlar həyata keçirmişdir. Konkret olaraq, aşağıdakı öhdəlik götürülmüşdür:

- Qobustan qəsəbəsi (223 nömrəli tam orta məktəbin direktoru, ictimai həkim) 2021-ci ilin aprel ayı ərzində.
- ƏMSSTQ və LRP-nin açıqlanması zamanı 2021-ci ilin avqustunda və 2022-ci ilin yanvarında fermerlərin və çoban ailələrinin qadınları ilə görüşlər. Bunlar əsasən təklif olunan dolanışiq vasitələrinin bərpası tədbirləri ilə bağlı qadınların fikirlərini əldə etmək üçün yalnız qadınların iştirakı ilə həyata keçirilmiş tədbirlərdir.

İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzi (CESD) həmçinin qadınların səlahiyyətlərinin genişləndirilməsi üzrə geniş spektrli fəaliyyətlərin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsində iştirak edənlərlə də məşğul olmuşdur.

Qadınların iştirakının vacib olduğu maraqlı tərəflər kateqoriyası üçün gələcək maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərinə qadınların cəlb edilməsi üçün xüsusi hədəf müəyyən edilmişdir. Bura daxildir:

- Təsirə məruz qalan fermer və çoban ailələrindəki qadınların 100%-i LRP-nin həyata keçirilməsinə daxil edilməlidir:
- LRP-nin həyata keçirilməsi zamanı görülməli qadınların səlahiyyətlərinin artırılması tədbirlərini müzakirə etmək üçün İSİM nümayəndələri ilə davamlı əlaqə.

Tikinti başlamazdan əvvəl təsirə məruz qalmış fermer və çoban ailələrindən olan qadınlar xüsusi olaraq müvəqqəti iş yerləri üçün müraciət etməyə təşviq ediləcək və qadınların müraciətini təşviq etmək üçün əlavə dəstək göstəriləcəkdir. Dəstək, iş yerinin qadınların olması üçün uyğun olacağını və əlavə tədbirlərin görülməyini (məsələn, Davranış Kodeksi və s.) və qadınlara məlumat vermək üçün yerli qadınlarla məşğul olmaq üçün qadın Şirkət nümayəndəsinin istifadəsini əhatə edir. qadın menecerlər təqib və ya hər hansı digər məsələ ilə bağlı narahatlıqlarını bildirmək istədikləri təqdirdə onlara müraciət etmək. Şikayətlərin qəbulu mexanizmi müzakirə ediləcək və bu, hər hansı bir qadın və ya həssas şəxs tərəfindən Layihə ilə bağlı narahatlığı bildirmək üçün və ya başqa işçi tərəfindən istifadə edilə bilər. Qadın Şirkət nümayəndəsi təqiblərlə bağlı şikayətlər və digər həssas məsələlərlə məşğul olmaq üçün xüsusi təlim keçməlidir.

8 Gələcək Maraqlı Tərəflərin İştirakı

Gələcək maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi proqramının məqsədi aşağıdakı alt bölmələrdə təqdim olunur. Mövcud vəziyyəti nəzərə alaraq, təhlükəsiz və effektiv COVID-19-la bağlı maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi və şikayətlərin idarə edilməsinin inkişafı proaktiv kommunikasiya prosesinin saxlanması və icmaların vaxtında məlumatla təmin edilməsinin vacib hissəsidir. Masdar, COVID-19 ilə bağlı şəraitdə baş verən dəyişiklikləri və tətbiq olunan milli və yerli qaydaları əks etdirmək üçün nəzərdən keçirilməsinə əhəmiyyət verəcək və tapşırıq yanaşmalarını düzəldəcək. Beləliklə, aşağıdakılar vəziyyət inkişaf etdikcə qiymətləndirilməli olan maraqlı tərəflərin müvəqqəti cəlb edilməsi prosesi hesab edilə bilər.

8.1 Ünsiyyət üsulları

BMK tərəfindən təklif olunduğu kimi, maraqlı tərəflərin təhlükəsizliyini və məxfiliyini qorumaq üçün bütün mümkün addımları ataraq, tapşırıq prosesinin məqsədlərinə daha yaxşı cavab vermək üçün yanaşmaları uyğunlaşdırmaq və COVID-19-un səbəb olduğu dəyişikliklərə cavab vermək üçün çevikliyi qorumaq və şikayətlərin idarə edilməsi şiddətlə tövsiyə olunur. aralıq rəhbərlik.

IFC/EP COVID-19 aralıq təlimatına əsasən, alternativ tapşırıq prosesləri daxil ola bilər.

- Sosial Mediya.
- Ənənəvi media (radio, TV, qəzetlər).
- Vərəqələr.
- İşarə.
- Telefon zəngləri.
- Anketlər (onlayn, telefon və ya mətn/WhatsApp və s.)
- Yerli aktyorlar vasitəsilə cəlb olunma – qadınlar və gənclər liderləri, yerli hakimiyyət orqanları, ənənəvi liderlər və s.

Virtual və Qeyri-virtual Kommunikasiya Kanalları

Onlayn C Kommunikasiya Kanalları – İnformasiya Yayılması	Onlayn C Rabitə Kanalları - Maraqlı Tərəflərin İştirakı	Qeyri-elektron Rabitə Kanalları	Həssas və Marjinal Qruplar üçün Xüsusi Mülahizə
Rəqəmsal platformalar, sosial media və mesajlaşma platformaları (Facebook, Twitter, WhatsApp), şirkət saytları və E&S və kritik fəaliyyətlərlə bağlı layihə məlumatlarını yerləşdirmək üçün onlayn icma forumları.	Onlayn Maraqlı Tərəflərin İştirakı seminarları, canlı veb axınından istifadə edən vebinarlar (You Tube, Vimeo kimi)	Məlumatı yaymaq və rəy toplamaq üçün ənənəvi/dini liderlər, icma əsaslı təşkilatlar, şəbəkələr (məsələn, qadınlar və gənclər qrupları və s.) .	Uyğunlaşdırılmış nişan (dil, mədəni və əlçatanlıq maneələri faktorları). Brayl şrifti və ya böyük şriftlər və ya şəkilli çap materialı kimi əlçatan formatlar.
Xəbərdarlıqlar (məlumatların onlayn yerləşdirildiyi zaman və onlayn məşğulluq üçün tarixlər/vaxt kimi), köçürmə fəaliyyətləri ilə bağlı sorğular və ya sorğular və s. üçün mobil şəbəkələrlə tərəfdaş olun.	E-poçt, mətn mesajları, xüsusi layihə veb sahifəsində əks əlaqə formaları vasitəsilə əks əlaqə axtaran virtual məsləhətləşmə.	İctimai elanlar (icma reklam lövhələri, TV, radio, qəzetlər, standart poçt kimi).	Video/konfrans zəngləri üçün qapalı yazılar və ya görüşlərdə işarə dili, audio təminat və qrafika kimi çoxsaylı ünsiyyət seçimləri.
Layihə məlumatlarını paylaşmaq və elanlar göndərmək üçün xüsusi layihə veb sahifəsi hazırlayın.	Qeydə alınmış mesajlar veb-sahifədə yerləşdirilir, suallar, rəylər göndərmək variantları ilə sosial media vasitəsilə paylaşılır.	Şəkilli vərəqələr, çap materialları (yazılı və vizual layihə məlumatları)	İştirakı təmin etmək və şikayətləri qaldırmaq üçün həssas maraqlı tərəflər üçün əlçatan olan kommunikasiya kanalları (təhlükəsiz telefon qaynar xətləri və ya etibarlı yerli mərkəz kimi).
Şikayətçiləri qeyd etmək, izləmək və birbaşa əlaqə saxlamaq üçün təhlükəsiz şikayət portalını təmin edin.	Xüsusilə hökumətin nəzarəti/qisas qorxusunun yüksək ola biləcəyi kontekstlərdə məlumatı bölüşmək və maraqlı tərəflərlə əlaqə saxlamaq üçün şifrələnmiş mesaj proqramlarından (məsələn, WhatsApp) istifadə edin.	Məlumat paylaşmaq, sual-cavab üçün zəng seçimləri ilə canlı nişan sessiyaları keçirmək və rəy bildirmək üçün radio proqramları.	

Şəkil 7 1: IFC/EP COVID-19 aralığı rəhbərliyi tərəfindən tövsiyə olunan rabitə alətləri və formatlar dəsti

Yuxarıdakı mülahizələrə əsaslanaraq, Masdarın Layihənin müddəti ərzində istifadə edəcəyi kommunikasiya üsulları daxil ola bilər:

- COVID-19-un davam edən şərtlərindən asılı olaraq mümkün qədər tənzimləyici orqanlarla görüşlər.
- COVID-19-un davam edən şərtlərindən asılı olaraq mümkün qədər ictimai görüşlər.
- Yerli rayon/bələdiyyə saytında yeniliklər dərc edilmişdir.
- Yerli mediada elanlar.
- Əsas ictimai yerlərdə bildiriş lövhələri haqqında ümumi məlumatın verilməsi.
- ƏMSSTQ, Qeyri-Texniki Xülasə, ƏMSSİP və əlavə məlumat daxil olmaqla layihə məlumatının Masdar internet saytında dərc edilməsi.
- Monitoring hesabatlarının Masdar internet saytı vasitəsilə açıqlanması.

Xüsusilə, Qaradağ rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndələri ilə müsahibələr zamanı başa düşüldü ki, COVID-19 zamanı Layihə haqqında məlumatların yayılması və müxtəlif maraqlı tərəfləri cəlb etməyin ən yaxşı yolları Qaradağ İcra Hakimiyyətinin internet saytı (Xəbərlər - QARADAĞ RAYON İcra İdarəsi), onların Facebook səhifələrində (<https://www.facebook.com/Qaradagrih/>) və yerli Bələdiyyə ofislərində bülleten/vərəqə hazırlayıb yaymaq.

Təsdiq edilmişdir ki, Layihə nümayəndələri üçün yerli qruplarla/nümayəndələrlə (o cümlədən həssas qruplarla) ünsiyyət üçün ən yaxşı üsul telefon və ya üz-üzə görüşlər və/yaxud layihə haqqında məlumatın kütləvi informasiya vasitələri (qəzetlər, radiolar) vasitəsilə yayılmasıdır. TV və s. və (internet saytı).

8.2 ƏMSSTQ üzrə Açıqlama

Maraqlı Tərəflərin İştirakı Planı, Qeyri-Texniki Xülasə, tam ƏMSSTQ sənədləri və Ekoloji və Sosial İdarəetmə və Monitoring Planı (ƏMSSTQP) daxil olmaqla, ƏMSSTQ üzrə tam açıqlama paketi ümumilikdə internet (şirkətin veb-saytı) və icma reklam lövhələri vasitəsilə ictimaiyyətə təqdim ediləcək.

Layihənin maliyyələşdirilməsi təsdiq edildikdən sonra saytın inkişafı ilə bağlı tam qərarın elanının rəsmi Masdar və Energetika Nazirliyinin kommunikasiya kanalları (rəsmi internet saytı) vasitəsilə maraqlı tərəflərə təsdiqlənməsi gözlənilir.

İlkin Açıqlama məşğələsindən sonra Layihəyə dair əlavə yeniləmələr yanaşma ilə və **Əlavə A** - Maraqlı Tərəflərin Reyestrində göstərilən maraqlı tərəflərə çatdırılacaq.

ƏMSSTQ-nin açıqlanması zamanı institusional tapşırıqlar zamanı qadınların maraqları diqqət mərkəzində saxlanılacaq və qeyd olunan məsələlərin siyahısı lazım olduqda, idarəetmə planı fəaliyyətlərinə inteqrasiya ediləcək.

8.3 Layihənin İcrası zamanı Davam edən və Gələcək Maraqlı Tərəflərin İştirakı

Bu SEP ƏMSSTQ tədqiqatının bir hissəsi kimi həyata keçirilən tapşırıqlarla əlaqədardır. Maraqlı Tərəflərin Reyestri müntəzəm olaraq yenilənəcək və Maraqlı Tərəflərin İştirakı fəaliyyətlərinin planlaşdırılması üçün əsas kimi istifadə olunacaq.

Bununla belə, Layihə Təqdimatçısının ƏMSSTQ prosesi zamanı inkişaf etdirilmiş əlaqələrə əsaslanması və saxlanması vacibdir. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi Layihənin həyat dövrü ərzində sosial riskləri idarə etmək və əsas icma problemlərini həll etmək üçün bir vasitə kimi istifadə olunmağa davam etməlidir. Bu, davamlı məlumatların açıqlanması, məsləhətləşmələr və dialoq prosesi vasitəsilə maraqlı tərəflərlə əlaqələrin saxlanması və gücləndirilməsi ilə əldə ediləcək.

Masdar Layihənin həyat dövrü ərzində müxtəlif dövlət nazirlikləri və agentliklərində, bizneslərdə, vətəndaş cəmiyyətlərində, icmalarda və həssas qruplarda Layihənin mərkəz nöqtələri də daxil olmaqla, geniş sektorlarla əlaqələri inkişaf etdirməyə davam edəcək. Masdar, onlarla müntəzəm əlaqə saxlamaq üçün İcmanın maraqlı tərəfləri ilə əlaqələri və İcma ilə əlaqə qrupunu qurmaq üçün icmalarla işləyəcək.

Fermer icması ilə onların yaşayış vasitələrinə potensial təsirlərlə bağlı müntəzəm məsləhətləşmələr aparılacaqdır. Bu, Layihənin Dolanışiq Vasitəsinin Bərpa Planının hazırlanması zamanı əlavə məlumat veriləcək.

Maraqlı tərəflər bütün icra prosesi boyunca məsləhətləşmələr, məlumatların yayılması və şikayətlərin idarə edilməsi üçün cəlb olunacaqlar. Maraqlı tərəflərin tikinti fəaliyyəti və gedişatı haqqında məlumatlandırılması, şikayətləri minimuma endirmək və gözləntiləri idarə etmək üçün icma liderləri ilə Layihə məlumatlarının davamlı şəkildə paylaşılması olacaq.

Layihə irəlilədikcə maraqlı tərəflər aşağıdakılar barədə məlumatlandırılmalıdırlar:

- Yekun dizayn.
- Layihənin təsirləri.
- Monitorinqin nəticələri də daxil olmaqla ətraf mühit, sosial və sağlamlıq məsələlərinin idarə edilməsi.
- Məşğulluq və iqtisadi imkanlar.
- Onların maraq dairəsində başlayacaq fəaliyyətlər.
- Layihə cədvəli və gecikmələr.

- Layihəyə Dəyişikliklər.
- Layihənin gedişatı və nəticələri.
- İnkişafın gələcək mərhələləri – buna hazırlıq və bunun nələri əhatə edəcəyi.

Cəmiyyətə təsir göstərə biləcək şirkət əməliyyatlarında COVID-19 tərəfindən idarə olunan dəyişikliklər də bildirilməlidir. Dəyişikliklər daxil ola bilər, lakin bunlarla məhdudlaşmır:

- Layihə fəaliyyətlərində dəyişikliklər – COVID-19 nəticəsində tikinti və/yaxud əməliyyatlar.
- İstənilən dolanışq vasitələrinin bərpası proqramlarının icra qrafiklərində dəyişikliklər.
- Məşğulluqda dəyişikliklər, yerli biznesdən qaynaq əldə etmək və s.
- Layihə sahələrində ictimai təhlükəsizliyin artırılması kimi layihənin təhlükəsizlik tədbirlərinə dəyişikliklər.
- Açıq şikayət işlərinin həlli üçün vaxt qrafiklərində dəyişikliklər.
- Müvafiq orqanlarla razılaşdırılan və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) kimi tanınmış mənbələrdən alınan məlumata əsaslanan COVID-19 ilə bağlı yeni və ya dəyişdirilmiş sağlamlıq məlumatlandırma kampaniyaları).

8.3.1 LRP-nin həyata keçirilməsinin başlanması zamanı cəlb olunma

LRP layihəsi hazırlandıqdan sonra, yekun variantın hazırlana bilməsi üçün LRP-nin açıqlanması üçün bir sıra əlavə maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi tədbirləri həyata keçiriləcək. Bu fəaliyyətlərə aşağıdakılar daxildir:

LRP-nin Energetika Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Ekologiya Nazirliyi və Azərbaycanın regional dövlət qurumlarına (Qaradağ Rayon Elektrik, Abşeron Rayon Elektrik və Qobustan bələdiyyəsi) açıqlanmasını təmin etmək üçün institusional maraqlı tərəflərlə görüşlər. Onların məzmunundan xəbərdar olması. görüşlər, qadınların maraqları müzakirə mövzusu olacaq və yekun LRP-yə daxil edilmək üçün qeyd olunan məqamlar.

Layihənin müzakirəsi, hüquqi mövqeyi izah etmək üçün SPV, Energetika Nazirliyi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Ekologiya Nazirliyi və Azərbaycanın regional dövlət qurumlarının (Qaradağ Rayon Elektrik, Abşeron Rayon Elektrik və Qobustan bələdiyyəsi) nümayəndələri ilə fermerlər və çobanlarla ilkin görüş Yazılı Müqavilələrlə əlaqəli və SPV-nin torpağın təsnifat statusu ilə əlaqədar olaraq torpaq kompensasiyasını təmin edə bilməməsi ilə bağlı suallara cavab vermək.

Uyğunluq və hüquqlar matrisini müzakirə etmək, LRP-yə daxil edilmiş dolanışq vasitələrinin bərpası tədbirlərinin yekun dəstini daha ətraflı müzakirə etmək və Layihənin cari vəziyyəti haqqında əlavə yeniləmə təqdim etmək üçün Layihənin Təsirə məruz qalan

hər bir ailəsi ilə üzbəüz görüş. və tikinti qrafiki. Bu, təsirə məruz qalan ailələrin qadınları ilə məqsədyönlü əlaqəni əhatə etməlidir.

LRP layihəsi haqqında məlumatın açıqlanmasına kömək etmək üçün aşağıdakı alətlərdən istifadə olunacaq (hamısı azərbaycan dilinə tərcümə edilmişdir):

- LRP-nin qeyri-texniki xülasəsi (3-5 səhifə)
- Şikayətlərin baxılması mexanizmi vərəqəsi
- Aşağıdakılar üzrə ictimai görüşlər üçün mövzuya aid vərəqələr/plakatlar:
 - Layihənin dizaynı, məqsədi və qrafiki və Kreditor standartları;
 - Uyğunluq və hüquq matrisi;
 - Dolanışiq vasitələrinin bərpası tədbirləri;
 - Gələcək monitorinq və qiymətləndirmə fəaliyyətləri; və
 - LRP Komitəsinin tərkibi, funksiyası və davam edən fəaliyyəti.

8.3.2 Tikinti və Əməliyyatlar

Tikinti və istismar mərhələlərində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsinin məqsədi təsirin azaldılmasının planlaşdırıldığı kimi həyata keçirilməsini təmin etmək üçün bütün maraqlı tərəflərlə açıq müzakirələri davam etdirməkdir. Layihənin tikintidən əməliyyata keçməsi ilə əlaqədar maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi tezliyi azalacaq, lakin ƏMSSTQ və əlaqədar idarəetmə planlaması prosesində nəzərdə tutulmayan hər hansı təsirləri və ya problemləri müəyyən etmək və həll etmək üçün şikayət mexanizminin saxlanması kimi əsas metodlardan istifadə olunacaq. .

SEP layihənin müddəti ərzində tələb oluna biləcək fəaliyyətləri əks etdirən əsas layihə dəyişikliklərindən sonra yenilənəcək.

Tikinti proqramı mərhələli şəkildə hazırlanacaq və qrafik bütün təsirə məruz qalmış icmalara çatdırılacaq. Əlavə təfərrüatları Cədvəl 7 1-də ümumiləşdirilmişdir.

Cədvəl 7 1: Maraqlı Tərəflərin İştirakı Proqramı

Fəaliyyət / Layihə	Layihə müddətləri	Müzakirə Ediləcək Məsələlər və Açıqlanan Məlumatlar	Görüşlərin yeri və tarixləri / Ünsiyyət formaları	Maraqlı Tərəflər Qrupları
Tikinti üçün hazırlıq	Tikinti başlamazdan ən azı 2 həftə əvvəl	<ul style="list-style-type: none"> - Yeni və qarşıdan gələn fəaliyyətlər / Layihə statusu - Layihənin icazə tələblərinə və şərtlərinə uyğunluğu haqqında yeniləmə - Fövqəladə halların idarə edilməsində tətbiq olunacaq rolların/məsuliyyətlərin və prosedurların müəyyən edilməsi 	Məkanlar və tarixlər müəyyən edilməlidir.	<ul style="list-style-type: none"> - Dövlət Müəssisələri və Agentlikləri
	Tikinti başlamazdan 1 ay əvvəl	<ul style="list-style-type: none"> - Layihənin yekun dizaynı - Layihənin tikinti işlərinin qrafiki - Layihənin yaratdığı potensial təsirlər və əlaqədar təsirlərin azaldılması tədbirləri. - Məşğulluq və iqtisadi imkanlar - SEP tərəfindən nəzərdə tutulan əsas öhdəliklər. - İctimai rəy və/və ya şikayətləri qəbul etmək üçün şikayət mexanizmi / qurmaq və rəsmi proseduru saxlamaq. - Cəmiyyətdəki hər hansı həssas qruplar haqqında müzakirələr və ən yaxşı cəlb üsullarının müəyyən edilməsi 	<p>Potensial ünsiyyət formaları (TBD):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Telefon/e-poçt vasitəsilə yazışmalar - Veb sayt yeniləmələri/media kanallarından istifadə - bülleten/ vərəqə - Məhdudiyətli görüşlər 	<ul style="list-style-type: none"> - İcma liderləri / Ümumi ictimaiyyət - Yerli QHT-lər - Digər Maraqlanan Tərəflər

Fəaliyyət / Layihə	Layihə müddətləri	Müzakirə Ediləcək Məsələlər və Açıqlanan Məlumatlar	Görüşlərin yeri və tarixləri / Ünsiyyət formaları	Maraqlı Tərəflər Qrupları
Tikinti	Ən azı rüblük	<ul style="list-style-type: none"> - Sosial və ətraf mühitin idarə edilməsi üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üzrə irəliləyiş - Layihənin gedişi - Layihənin dizaynına və cədvəlinə təsir edən potensial dəyişikliklər. 	Məkanlar və tarixlər müəyyən edilməlidir.	<ul style="list-style-type: none"> - Dövlət Müəssisələri və Agentlikləri
	Rüblük	<ul style="list-style-type: none"> - Davam edən kommunikasiyalar və görüşlər - Layihənin gedişi. - Qaldırılan şikayətlərin idarə edilməsi. - Maraqlı tərəflərdən yarana biləcək məsələlər və ya narahatlıqların müzakirəsi. 	Potensial ünsiyyət formaları (TBD): <ul style="list-style-type: none"> - Telefon/e-poçt vasitəsilə yazışmalar - Veb sayt yeniləmələri /media kanallarından istifadə - Məhdudiyətli görüşlər 	<ul style="list-style-type: none"> - İcma liderləri / Ümumi ictimaiyyət - Yerli QHT-lər
	Rüblük	<ul style="list-style-type: none"> - Layihənin gedişi. - Tikinti təsirlərinin idarə edilməsi və əlaqədar təsirlərin azaldılması tədbirləri. - Yeni və qarşıdan gələn fəaliyyətlər. - Məşğulluq və iqtisadi imkanlar. 		<ul style="list-style-type: none"> - Digər Maraqlanan Tərəflər
Əməliyyat	İllik	<ul style="list-style-type: none"> - Sosial və ətraf mühitin idarə edilməsi üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üzrə irəliləyiş. - Əməliyyat Fəaliyyəti və Layihə fəaliyyətləri. 	Məkanlar və tarixlər müəyyən edilməlidir. Potensial ünsiyyət	<ul style="list-style-type: none"> - Dövlət Müəssisələri və Agentlikləri

Fəaliyyət / Layihə	Layihə müddətləri	Müzakirə Ediləcək Məsələlər və Açıqlanan Məlumatlar	Görüşlərin yeri və tarixləri / Ünsiyyət formaları	Maraqlı Tərəflər Qrupları
		- Hər hansı ictimai öhdəliklərə dair yeniləmə.	formaları (TBD):	
	Hər altı aydan bir	- Əməliyyat Fəaliyyəti və Layihə fəaliyyətləri - Sosial Fəaliyyət - Hər hansı ictimai öhdəliklərə dair yeniləmə. - İcma şikayətlərinin təmin edilməsi process	- Telefon/e-poçt vasitəsilə yazışmalar - Veb sayt yeniləmələri/media kanallarından istifadə - Məhdudiyətli görüşlər	- İcma liderləri / Ümumi ictimaiyyət - Yerli QHT-lər

9 Şikayətlərin baxılması mexanizmi

9.1 İcmal

Wood, Masdar adından, şikayət mexanizmləri üzrə müxtəlif prinsipləri və yaxşı təcrübə tədbirlərini təqdim edən AİB-in Qorunma Siyasəti Bəyannaməsinə, BMK-nın FS-larına və Rəhbər qeydlərinə, AYİB-in PR-larına və JICA Təlimatlarına uyğun olaraq Layihə üçün icma şikayətləri mexanizmini işləyib hazırlamışdır. Bunlara daxildir:

- Şikayətləri qəbul etmək, qeydə almaq və ya sənədləşdirmək və onlara müraciət etmək üçün asanlıqla əlçatan, mədəni baxımdan uyğun və təsirə məruz qalmış icmalar üçün başa düşülən prosedurun yaradılması.
- Şirkət/icma cəlbətmə prosesi zamanı təsirə məruz qalmış icmaları mexanizm haqqında məlumatlandırın.
- Təsirə məruz qalan icmanın iştirakı ilə birgə şəkildə şikayətlərin həlli yollarını nə vaxt və necə axtarmaq lazım olduğunu nəzərdən keçirin.
- Təsirə məruz qalan icmaların bütün seqmentləri üçün asanlıqla əlçatan olan başa düşülən və şəffaf prosedəndən istifadə edərək, heç bir xərc tələb etmədən və cəzasız olaraq narahatlıqları həll edin.
- Həm cinslərin, həm də həssas qrupların tam iştirakını təmin etmək.
- Sistemin layihələndirilməsi zamanı mübahisələrin həllinin ənənəvi və ənənəvi üsullarını nəzərə almaq.
- Şikayətləri qəbul etmək və onlara cavab vermək üçün məsuliyyət daşıyan şirkət daxilində ardıcıl, təcrübəli və ixtisaslı kadrları təyin edin.
- Şikayətlərinin adekvat şəkildə həll olunmadığını düşünənlərin işlərinə yenidən baxılması üçün kənar orqana müraciət etmələri üçün bərpa mexanizminin yaradılması.
- Qəbul edilmiş şikayətləri və verilən cavabları sənədləşdirin və vaxtaşırı icmaya hesabat verin.
- Şikayət mexanizminin həmin icmaları maraqlandıran kimi müəyyən etdiyi məsələlər üzrə dövri hesabatlar təqdim etmək.

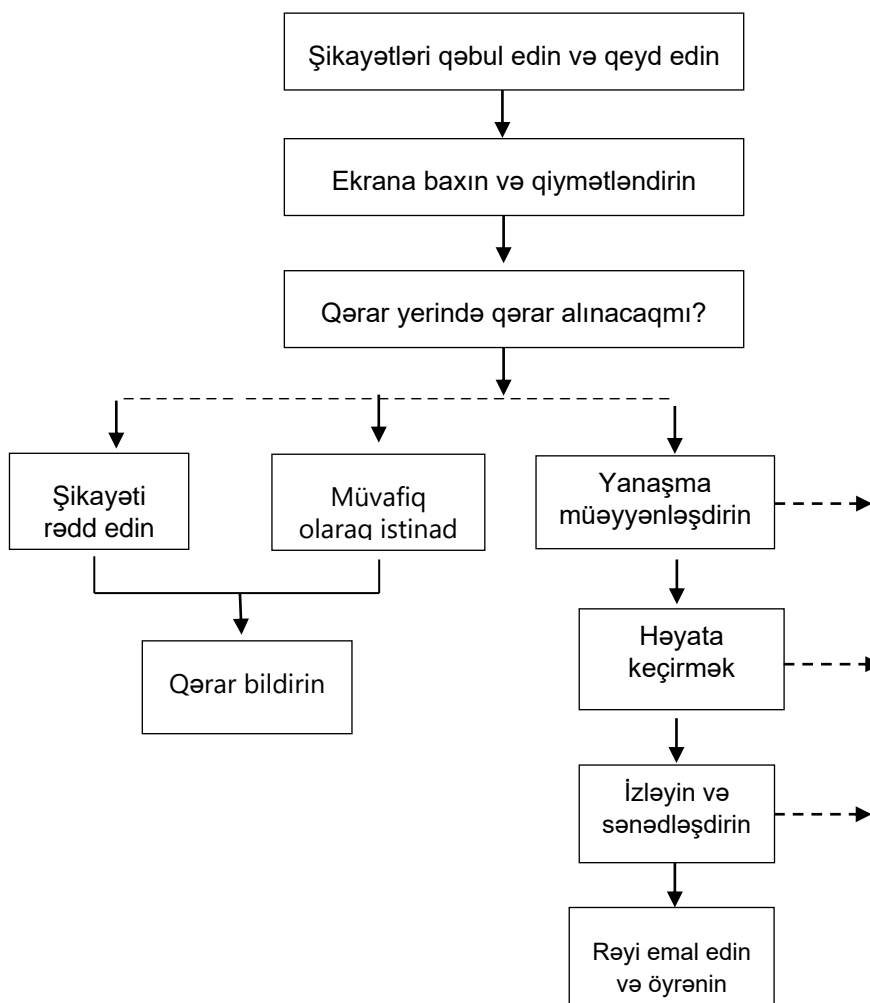
Fəaliyyət Standartları və Rəhbər Qeydlərdə vurğulanır ki, şikayət mexanizmi Masdara icmanın layihə riskləri və təsirləri haqqında qavrayışını başa düşməyə kömək etməlidir ki, icmanın narahatlıqlarını həll etmək üçün tədbirlər və tədbirlərə düzəliş etsin.

Şikayətlərin baxılması mexanizmi həmçinin IFC PS1 və IFC rəhbərliyinə istinadla tərtib edilmişdir: Layihədən Təsirə Edilmiş İcmalardan Şikayətlərin Müraciət edilməsi, 2009.

Bundan əlavə, IFC-nin COVID-19 müvəqqəti təlimatında təfərrüatlı şəkildə göstəriləndiyi kimi, Masdar şikayətçiləri potensial qisasdan qorumaq üçün şikayətlər üçün alternativ təhlükəsiz kanallar təmin etməlidir. Bu seçimlər əlçatanlıq, məxfilik, məxfilik, anonimlik, rəqəmsal qorunma və elektron və qeyri-elektron üsullarla təhlükəsiz rabitə kimi amilləri nəzərə almalıdır (məsələn, şifrələnmiş proqramlar – Şəkil 7 -1-ə baxın).

Yerli hökumət və səlahiyyətli orqanlara layihənin GRM-si haqqında məlumat veriləcək və fermer və çobanların adi şikayətləri üçün gələn bütün aidiyyətli idarələrə GRM formaları veriləcək. Masdar bu orqanlara çatan bütün şikayətlərin şikayət mexanizminə daxil edilməsini təmin etmək üçün bu ofislərlə sıx əlaqə saxlayacaq.

Masdarın şikayət prosedurunun məqsədi yerli icmalar, fermerlər və onların ailələri daxil olmaqla, Layihənin birbaşa təsirinə məruz qalan insanların bütün şərh və şikayətlərinin müvafiq qaydada işlənməsini və baxılmasını təmin etməkdir. Bundan əlavə, şikayət mexanizmində şikayətçinin nəticələri barədə məlumatlandırıldığına zəmanət verən şikayətlərlə bağlı həyata keçirilməli olan düzəliş tədbirləri olmalıdır. Maraqlı tərəflərin şərh və şikayət edə biləcəyi vasitələr onların mədəniyyətinə uyğun olmalıdır. Aşağıdakı Şəkil 8-1 -də göstərilən axın sxemi şikayətlərə baxılmasının ümumi mexanizmini göstərir.

Şəkil 8-1: Şikayətlərə baxma mexanizminin axın sxemi

9.2 Tipik olaraq rast gəlinən şikayətlərin nümunələri

Aşağıdakı cədvəldə bu kimi böyük tikinti layihəsində adətən rast gəlinən şikayət növlərinə dair nümunələr verilmişdir.

Cədvəl 8 1: Şikayətlərin nümunələri

Şikayət növü	Şikayətçi(lər)	Nümunə
Şirkətin əməliyyatları ilə bağlı nisbətən kiçik və birdəfəlik problemlər.	Fərdi və ya ailə.	İcma üzvünün hasarına zərər verən şirkət yük maşını; şirkət işçisi ilə icma üzvü arasında birdəfəlik hörmətsiz qarşılaşma.
Şirkətin əməliyyatları ilə bağlı nisbətən kiçik, lakin təkrarlanan problemlər.	Fərdi və ya ailə və ya kiçik bir qrup insan.	Şirkət işçiləri qapıları bağlaya bilmədiyi üçün mal-qara boşalır.
Nisbətən kiçik, lakin təkrarlanan və geniş yayılmış problemlər.	Çoxsaylı fərdlər, ailələr və ya daha böyük qruplar.	Qurumaq üçün asılmış paltarların üzərinə çökən tozları yüksəldən şirkətlə əlaqəli yol trafiki.
Əhəmiyyətli və daha böyük təkrarlanan problemlər.	İcma qrupları, qeyri-hökumət və ya icma əsaslı təşkilatlar və ya yerli hökumətlər.	Binaya struktur və/və ya estetik ziyan vurduğu iddia edilən şirkət partlayışı.
Şirkət fəaliyyətinin daha çox insan kütləsi üzərində əhəmiyyətli mənfi təsirlərlə nəticələndiyinə dair əsas iddialar.	İcma qrupları, qeyri-hökumət və ya icma əsaslı təşkilatlar və ya yerli hökumətlər.	Cəmiyyətin su təchizatına mənfi təsir göstərən şirkət əməliyyatları onu içməli, mal-qara və/və ya suvarma üçün təhlükəli edir. Sahədən kənarında işləyən işçinin yerli icmanın təhlükəsizliyinə və təhlükəsizliyinə mənfi təsir göstərən davranışı.
Siyasət və ya prosedur məsələlərlə bağlı əsas iddialar.	Qeyri-hökumət təşkilatları, icma qrupları və ya icma əsaslı təşkilatlar və ya yerli hökumətlər.	Şirkətin öz siyasətlərinə uyğun gəlməməsi; əvvəlcədən və məlumatlı razılığa nail olmaq üçün adekvat məsləhətləşmələr üçün çoxtərəfli kreditorların təlimatlarına əməl edilməməsi; təsirə məruz qalmış əhəlinin qeyri-adekvat köçürülməsi və kompensasiyası.

9.3 İcma gözləntiləri

Yerli insanlar şikayətlərini təqdim etdikdə, ümumiyyətlə aşağıdakılardan birini və ya bir neçəsini alacaqlarını gözləyirlər:

- Probleminin etirafı.
- Şirkət fəaliyyəti ilə bağlı suallara dürüst cavab.
- Üzrxahlıq.
- Kompensasiya.
- Şikayətə səbəb olan davranışın dəyişdirilməsi.
- Bəzi digər ədalətli vasitə.

Narahatlıqlarını dilə gətirərkən onlar da dinlənəcəyini və ciddi qəbul olunacağını gözləyirlər. Nəhayət, Masdar, podratçılar və ya hökumət rəsmiləri insanları şikayətlərini səsləndirə biləcəklərinə inandırılmalı və onları qisas almadan həll etməyə çalışmalıdırlar.

9.4 Masdar Şikayətlərin Həlli Mexanizmi

Yerli insanlar Layihənin əməliyyatları ilə bağlı narahatlıqları səsləndirmək və həll etmək üçün etibarlı yola ehtiyac duyurlar. Yerli əsaslı şikayətlərin həlli mexanizmi yerli əhalinin və şirkətin birgə effektiv həllər tapa biləcəyi etibarlı struktur və yanaşmalar toplusunu təklif etməklə perspektivli bir yol təqdim edir. Masdar şikayət mexanizmini işləyib hazırlamış və tətbiq etmişdir:

- Kiçik mübahisələrin köklü şikayətlərə çevrilməmişdən əvvəl nisbətən tez nəticəyə çatdırılması ehtimalını artırır.
- Mübahisəyə sahiblik hüququnu yerli əhalinin əlində saxlayır.
- Narahatlıqları həll etmək üçün erkən, səmərəli və daha az xərcli üsul təklif edir.
- Şirkətlər üçün riskləri azaldan və ev sahibi cəmiyyət qarşısında hesabatlılığı artıran daha sabit biznes mühitini təşviq edir.

Uğurlu şikayət mexanizmi aşağıdakı məqsədlərə nail olmağa kömək edir:

- Effektiv ünsiyyət üçün kanalları açın.
- Şirkətin icma üzvləri və onların rifahı haqqında narahat olduğunu nümayiş etdirin.
- Şirkətin əməliyyatları nəticəsində icmalara mənfi təsirləri azaltmaq və ya qarşısını almaq.
- Güvən və hörməti artırın.
- Gücün balanssızlığını azaldan problemləri qaldırmaq, həll etmək və həll etmək üçün strukturlar təmin etmək.
- Məhsuldar əlaqələri təşviq etmək.
- Şirkətin fəaliyyət göstərmək üçün "sosial lisenziyasının" ictimaiyyət tərəfindən qəbul edilməsini təmin edin.

Masdar hər zaman Layihə ilə bağlı həm şifahi, həm də yazılı formada şərh və şikayətləri qəbul edəcək. Şablon Şikayət Forması **Əlavə C**-də təqdim edilmişdir. Anonim şikayətlər də qəbul edilməli, qeydə alınmalı və araşdırılmalıdır.

Masdar həmçinin şikayət mexanizminin həm həssas insanlar, həm də qadınlar üçün tam əlçatan olmasını təmin etmək üçün əlavə səylər göstərəcək. Bu, insanları narahatlıqları ilə mümkün qədər tez ortaya çıxmağa təşviq etmək, şikayətlərin anonim şəkildə təqdim oluna biləcəyini vurğulamaq və Şikayətlərin Baxılması Mexanizmi vərəqəsinin kağız nüsxələrinin yayılmasını təşviq etmək üçün şikayət mexanizmi ilə müzakirə etməklə əldə edilməlidir.

Masdar şikayət mexanizminin əsas aspektləri aşağıda təsvir edilmişdir.

9.4.1 Məsuliyyətlər

İstənilən şəxs və ya təşkilat aşağıdakı əlaqə məlumatlarından istifadə etməklə şəxsən və ya poçt, e-poçt və ya faks vasitəsilə şərh və/yaxud şikayət göndərə bilər. Baş Menecer və ya Ətraf Mühit və Sosial Mühəndis şikayət mexanizminin icrasına nəzarət etmək üçün təyin ediləcək.

Əlaqə məlumatları

Əlaqə nöqtəsi: Murad Sadıxov, Baş Menecer

E-poçt: msadikhov@masdar.ae

Telefon: +994 50 9885837

Ünvan: AZ1106, Azərbaycan Respublikası, Bakı, Nərimanov rayonu, Məmməd Araz küçəsi 43 Yuxarıda göstərilən əlaqə məlumatlarına əlavə olaraq, yerli əhalinin daha qeyri-rəsmi şəkildə şikayətlərini bildirməsinə imkan vermək üçün saytın girişində poçt qutusu təmin edilmişdir.

9.4.2 Şikayətin qəbulu haqqında

Şərhlər və şikayətlər ümumiləşdiriləcək və şərhçinin/şikayətçinin adı/qrupu, şərhin alınma tarixi, məsələlərin qısa təsviri, həyata keçiriləcək təklif olunan düzəliş tədbirləri (lazım olduqda) və şərhçiyə/şikayətçiyə göndərilən cavab tarixi. Şikayət qeydə alındıqdan sonra Masdar beş iş gününə qədər müddət ərzində şikayəti yazılı şəkildə qəbul edəcək və şikayət mexanizminə uyğun olaraq bunun araşdırıldığını bildirəcək.

9.4.3 Şikayətin qiymətləndirilməsi

Qiymətləndirmə zamanı komanda iş, əsas məsələlər və narahatlıqlar haqqında məlumat toplamalı və şikayətin həll edilib-edilmədiyini və necə həll oluna biləcəyini müəyyən etməyə kömək edəcəkdir. Masdar olacaq:

- Qiymətləndirməni kimin aparacağını müəyyənləşdirin. Tipik olaraq, şikayətlərin koordinatoru bu tapşırığı yerinə yetirir və ya qiymətləndirmə üçün (istehsal, satınalma, ətraf mühit, ictimaiyyətlə əlaqələr, insan resursları) müvafiq işçi heyətinə və ya şöbəsinə yönləndirir.
- Şikayətin mahiyyətini birinci əldən anlamaq üçün şikayətçilərlə birbaşa əlaqə saxlamaq üçün şirkət üzvünü seçin.
- İştirak edən tərəfləri, məsələləri, baxışları və variantları aydınlaşdırın:
 - İştirak edən tərəfləri müəyyən edin.
 - Şikayətdə qaldırılan məsələlərə və narahatlıqlara aydınlıq gətirin.
 - Şirkətdəkilər də daxil olmaqla, digər maraqlı tərəflərin fikirlərini toplamaq.
 - Tərəflərin nəzərdən keçirdiyi ilkin variantları müəyyənləşdirin və həll üçün müxtəlif yanaşmaları araşdırın.
- Şikayəti ciddiliyinə görə təsnif edin (yüksək, orta və ya aşağı). Ciddilik həm şirkətə, həm də cəmiyyətə təsir potensialını ehtiva edir.

Nəzərə alınmalı məsələlərə iddianın ciddiliyi, fərdin və ya qrupun rifahına və təhlükəsizliyinə potensial təsir və ya məsələnin ictimai profili daxildir. Şikayətin ciddiliyi şirkətdə kimin bu barədə məlumatlı olması və yüksək rəhbərliyə məlumat verilib-verilməməsi ilə əlaqələndirilir.

Sırf birtərəfli "araşdırın, qərar verin və elan edin" strategiyasına müraciət etməkdənsə, qiymətləndirmə prosesində şikayətçi ilə daha birbaşa əlaqə saxlayın və şikayətçini seçiləcək həll prosesinə və həll variantlarına təsir göstərməyə cəlb edin.

9.4.4 Cavabın tərtib edilməsi

Şikayətçiyə cavab vermək sistemi kimin və necə əlaqə saxladığını müəyyən etməlidir.

Bəzi hallarda şikayət prosedurunun əlaqələndiricisinin müşayiəti ilə qiymətləndirməyə cavabdeh olan işçinin rəy bildirməsi məqsədəuyğun ola bilər.

Sayt meneceri şikayətin ciddiliyindən asılı olaraq rəy bildirilməsində iştirak edə bilər.

Cavab tərtib edərkən Masdar bunu təmin edəcək:

- Şikayət üzrə əlaqələndirici və ya müvafiq şöbə cavab hazırlaya bilər. Cavabda şikayətçilərin həll prosesi ilə bağlı fikirləri nəzərə alınmalı və konkret hüquqi müdafiə vasitələri təqdim edilməlidir. Cavab məsələlərin həlli ilə bağlı yanaşma təklif edə bilər və ya ilkin həlli təklif edə bilər.

- Şikayətçiye cavabı təqdim etmək və müzakirə etmək, şikayət əlaqələndirici, müvafiq şirkət rəhbəri və şikayətçi ilə görüş keçirməyi nəzərdən keçirin. Birbaşa görüş mümkün deyilsə, fasilitator kimi fəaliyyət göstərən neytral üçüncü tərəflə görüşməyi düşünün. Qrup həmçinin bu görüş zamanı müvafiq növbəti addımları müzakirə edəcək. Təklif həll təklifdirsə və o, qəbul edilirsə, şikayət uğurla həll edilir və həll yanaşmasının seçilməsinin növbəti mərhələsinə keçməyə ehtiyac yoxdur. Əgər şikayətçi həll prosesi və ya mahiyyəti ilə bağlı cavabdan razı deyilsə, qrup qarşılıqlı məqbul olan razılığa gəlməyə çalışmalıdır.

Şikayətçinin Şərh və Şikayətlər Formasında göstərdiyi üstünlük verilən ünsiyyət üsuluna uyğun olaraq bütün şərh və şikayətlərə şifahi və ya yazılı cavab veriləcəkdir. Şərhlər şikayət kimi qəbul edilməyəcək və buna görə də şərhçi cavab tələb etmədikcə onlara cavab verilə bilməz.

Masdar şikayətə təklif olunan həlli ilə on beş iş gününə qədər müddət ərzində cavab verəcək. Əgər təklif olunan qətnamə hər hansı səbəbdən bu müddət ərzində tələb olunan şəxsə göndərilə bilməzsə, Masdar gecikmənin səbəbi barədə şikayətçini məlumatlandıracaq və təklif olunan qətnamənin onlara nə vaxt təqdim ediləcəyi ilə bağlı hədəf tarixi göstərəcək.

9.4.5 Şikayətləri İzləyin və Nəzarət edin

Şikayətlər sistemdən keçərkən izlənilməli və onlara nəzarət edilməlidir. Effektiv izləmə və sənədləşdirmə bir neçə məqsədə nail olur:

- Xüsusi meyarlara uyğun olaraq şikayətin ciddiliyini (yüksək, orta, aşağı) sənədləşdirin. Ciddilik səviyyəsi yüksək rəhbərliyi xəbərdar etmək üçün tələbləri istiqamətləndirir və lazım olan idarəetmə nəzarətinin yüksək dərəcəsini müəyyən edir.
- Qəbul və qeydiyyatdan tutmuş icraya qədər hər bir şikayətə nəzarət etmək üçün konkret şəxsin məsuliyyət daşdığına əmin olun.
- SEP-də müəyyən edilmiş müddətlərə uyğun olaraq vaxtında həll edilməsini təşviq edin.
- İşin vəziyyəti və həlli istiqamətində əldə edilən irəliləyişlər barədə bütün maraqlı şəxsləri (şikayətçini və şirkətin müvafiq əməkdaşlarını) məlumatlandırmaq.
- Ədalətliliyi və ardıcılığı təşviq etmək üçün şirkətin reaksiyasını və nəticələrini (nəticələrini) sənədləşdirin.
- Maraqlı tərəflərin cavab(lar)ını və əlavə araşdırmaya və ya məsləhətləşməyə ehtiyac olub-olmadığını qeyd edin.
- Hesablaşmaların qeydini təqdim etmək və gələcəkdə müqayisə edilə bilən məsələlərin həllində istifadə üçün standartlar və meyarların işlənilməsinə kömək etmək.

- İstənilən həllin vaxtında və hərtərəfli olmasını təmin etmək üçün onun icrasına nəzarət etmək.
- Şikayətlərin həlli üçün prosesin və fəaliyyətlərin effektivliyini qiymətləndirmək üçün keyfiyyətə nəzarət tədbirləri üçün lazım olan məlumatları təqdim edin.
- Mexanizmin effektivliyini qiymətləndirmək və ya şirkət siyasətində və ya Fəaliyyətində dəyişiklikləri tələb edə biləcək sistem problemlərini həll etmək üçün sonradan istifadə ediləcək xüsusi hallardan öyrənmənin müəyyən edilməsi.

Şikayətlərin izlənilməsini və sənədləşdirilməsini təmin etmək üçün Masdar aşağıdakıları təmin etməlidir:

- Şirkətin əməkdaşlarından və şikayətçi(lər)dən məlumat toplamaq üçün formaların və prosedurların izlənməsi.
- Şikayətlər bazasını müntəzəm olaraq yeniləmək üçün xüsusi işçi heyəti.
- Şikayət nümunələrini tanımaq, şikayətlərin hər hansı sistemli səbəblərini müəyyən etmək, şəffaflığı təşviq etmək, şikayətlərin şirkət tərəfindən necə idarə olunduğunu ictimailəşdirmək və mexanizmin ümumi fəaliyyətini vaxtaşırı olaraq qiymətləndirmək üçün məlumatları vaxtaşırı nəzərdən keçirin.
- İşin statusu haqqında maraqlı tərəfləri məlumatlandırmaq üçün proseslər (məsələn, yazılı status hesabatları).
- Şikayətlər və onların həlli ilə bağlı müntəzəm hesabatların təqdim edilməsi prosedurları.

9.4.6 Apelyasiya şikayətinin verilməsi

Şikayət qaldıran şəxs/qrup ilkin cavabdan razı deyilsə və tələbi davam etdirmək istəyirsə, onların apellyasiya şikayəti vermək hüququ var. Bütün müraciətlər üçün şikayətin təfərrüatları Masdarın əlaqə saxladığı üçüncü tərəf təşkilatına, məsələn, Qaradağ İcra Hakimiyyətinin, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin və ya oxşar tipli qurumun nümayəndəsinə ötürüləcək və o, problemin həlli ilə bağlı tövsiyə verəcək. Şikayət və həllində vasitəçilik etmək. Müraciətlərin həlli üçün nəzərdə tutulmuş tarix Masdar tərəfindən ilkin cavabın göndərildiyi tarixdən başlayaraq əlavə 15 təqvim günüdür.

İddiaçı ikinci baxışdan tövsiyə edilən həlli qəbul etmədikdə, iş (şikayətlə bağlı bütün sənədlər daxil olmaqla) iddiaçıya geri qaytarılır ki, onlar hüquqi və ya digər inzibati formada müraciət etməkdə sərbəst olsunlar. proses.

QEYD: əgər şikayəti qaldıran şəxs/qrup Masdarın apelyasiya prosesinin yekun qərarı başa çatana qədər məhkəmə həllini axtarmaq istəyirsə, o zaman Masdar şikayətin həlli prosesini paralel olaraq davam etdirəcək və şikayətin həlli üçün lazım olan bütün qeyri-məxfi və müvafiq sənədlərin surətlərini təqdim edəcək. məhkəmə prosesi.

9.4.7 Bu günə qədər qəbul edilmiş şikayətlər

Qəbul edilmiş hər hansı şikayətlərin xülasəsi aşağıdakı Cədvəl 8 2-də təqdim edilməlidir. Şikayətlərlə bağlı əlavə təfərrüatları **Əlavə D**-dəki Şikayətlər jurnalında təqdim edilməlidir.

Cədvəl 8 2: Bu günə qədər daxil olmuş şikayətlərin xülasəsi [Məskunlaşmaq üçün hadisədə şikayətlər alındı]

No.	Qəbul tarixi	Şikayət Növü (İcma/İşçi)	Şikayətin Qısa Təsviri	Təklif olunan Qətnamə	Vəziyyət (açıq/qapalı)
1.					
2.					
3.					

10 Rol və Məsuliyyətlər

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi ilə bağlı rol və məsuliyyətlərin xülasəsi Cədvəl 9.1-də təsvir edilmişdir.

Gələcəkdə Layihə üçün xüsusi İƏM təyin ediləcək və onların əlaqə məlumatları PAH-lar və yerli icmalarla geniş şəkildə paylaşılacaqdır. Layihə qadınların hər hansı narahatlıq və problemləri rahatlıqla bölüşmələrini təmin etmək üçün qadın əlaqə nöqtəsinin mövcud olmasını təmin edəcəkdir.

Hazırda bütün sorğular və şikayətlər üçün əlaqə məlumatları ünvanlanmalıdır.

“Masdar Azerbaijan Energy” MMC

Əlaqə nöqtəsi: Murad Sadıxov, Baş Menecer

E-poçt: msadikhov@masdar.ae

Telefon: +994 50 9885837

Ünvan: AZ1106, Azərbaycan Respublikası, Bakı, Nərimanov rayonu, Məmməd Araz küçəsi 43.

E&S Meneceri və CLO komandası maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətlərini mərkəzləşdirilmiş şəkildə idarə edəcəklər

Cədvəl 9.1: LRP rolları və məsuliyyətləri

Müəssisə	Məsuliyyətlər
LRP Komitəsi (bu LRP tətbiqinin bir hissəsidir)	<ul style="list-style-type: none">LRP-nin icrasına nəzarət etmək və keçid müavinətlərinin və dolanışq vasitələrinin bərpası tədbirlərinin təmin edilməsini əlaqələndirmək.Şikayətlərin həllinə kömək etmək.Oxşar məsələlərin və problemlərin təkrar baş verməsinin qarşısını almaq üçün zamanla icra Fəaliyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə daxili və xarici monitoring və qiymətləndirmə indikatorlarından istifadə etməklə LRP-nin davam edən tərəqqisini qiymətləndirmək.Məqsədli maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri də daxil olmaqla, LRP-nin köçürmə prinsiplərinə uyğunluğa nail olmaq üçün tələb olunan hər hansı əlavə tədbirləri həyata keçirmək

Müəssisə	Məsuliyyətlər
SPV E&S Departament Meneceri	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin təsirinə məruz qalan şəxslərin məxfi reyestrini, onların köçürülmə seçimlərini və hər hansı digər müvafiq məlumatı hazırlamaq. LRP Komitəsinin formalaşmasında və funksiyasında rəhbərlik etmək, yerində dəstək vermək, bu qrup insanların müntəzəm olaraq görüşə bilməsi üçün uyğun görüş yeri və imkanlar təmin etmək. Buraya üzvlərə nəqliyyatın təmin edilməsi və onların vaxtlarına görə müavinət daxil ola bilər. Monitorinq və qiymətləndirmə indikatorlarından istifadə etməklə LRP-nin icrasına nəzarət etmək. Şikayətlərin baxılması mexanizminin idarə edilməsində liderlik etmək. SPV-nin İcma ilə Əlaqələr üzrə Məmurlarının (CLO) fəaliyyətini əlaqələndirmək. SEP-i saxlamaq və lazım gəldikdə bu sənədə dəyişikliklər etmək.
SPV İcma Əlaqələri Məmurları	<ul style="list-style-type: none"> Uyğun LTMQİ-lərdən dolanışq vasitələrinin bərpası tədbirləri üçün verilən nağd pulun istifadə üsulunu əks etdirən yazılı müqavilə imzalamağı xahiş etmək. Zəruri hallarda fermerlər və çobanlar və hər hansı digər torpaq istifadəçiləri ilə müntəzəm əlaqə saxlamaq. LRP ilə bağlı posterlər, mətbuat və media relizləri və s. kimi xarici kommunikasiyaların hazırlanması. Şikayət mexanizmi haqqında məlumatlılığı artırmaq və şikayətlərin həllinə dəstək olmaq.
Energetika Nazirliyi	<ul style="list-style-type: none"> Layihə Sahəsində torpaqların hüquqi statusu haqqında PAH nümayəndələrinə dəqiq məlumat vermək və qaldırılan suallara cavab vermək üçün LRP-nin tətbiqinin ilkin mərhələsində iştirak etmək (Mərhələ 2 və 3).
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	<ul style="list-style-type: none"> PAH nümayəndələrinə torpağın kənd təsərrüfatı məhsuldarlığı, yemin düzgün miqdarını müəyyən etmək üçün istifadə olunan hesablama metodu haqqında dəqiq məlumat vermək üçün LRP-nin tətbiqinin ilkin mərhələsində (2-ci və 3-cü mərhələ) iştirak etmək və qaldırılan suallara cavab vermək.
Azərbaycanın regional dövlət qurumları: Qaradağ Rayon Elektrik, Abşeron Rayon Elektrik, Qobustan bələdiyyəsi	<ul style="list-style-type: none"> PAH nümayəndələrinə yeni torpaq üçün müraciət etməyin yollarını izah etmək, eyni zamanda bunun rəsmi proses vasitəsilə həyata keçirilməli olduğunu göstərmək. Fermerlərə və çobanlara formal mexanizm vasitəsilə torpağa çıxış əldə etmək üçün praktiki yardım təklif etmək.
Müstəqil hüquqşünas	<ul style="list-style-type: none"> PAH nümayəndələrinə milli qanunvericiliyə uyğun olaraq onların qanuni hüquqları barədə ətraflı məlumat vermək və qanuni qüvvəyə malik olmayan fermerin Yazılı Müqavilələrinin etibarsızlığını izah etmək .
Synergetics (yerli sosial məsləhətçi)	<ul style="list-style-type: none"> LRP-nin məzmununu, uyğunluq və hüquq matrisini və SPV-nin təklif etmək istədiyi dolanışq vasitələrinin bərpası tədbirlərinin təfərrüatlarını izah etmək üçün ümumi yardım göstərmək .
Sulaco (yerli torpaq ölçmə məsləhətçisi)	<ul style="list-style-type: none"> Torpaq tədqiqatının nəticələri ilə bağlı təfərrüatları təqdim etmək və PAH nümayəndəsi tərəfindən qaldırılan torpaqla bağlı suallara cavab vermək.

Müəssisə	Məsuliyyətlər
Köçürülmə üzrə müstəqil məsləhətçi	<ul style="list-style-type: none">• Fermerlərə və çobanlara onların fərdi ehtiyaclarını nəzərə alaraq köçürmə seçimlərində dəstək olmaq və qadınların qərar qəbul etmə prosesində bərabər iştirakını təmin etmək.• Layihə (və ya digər səbəb) ilə bağlı münaqişədə olan ev təsərrüfatları arasında münaqişələrin həllinə kömək etmək, lazım gəldikdə üçüncü tərəf vasitəçi kimi çıxış etmək.• Apelyasiya mərhələsinə çatan şikayətlərdə vasitəçi kimi çıxış etmək və köməklik göstərmək.

11 Monitoring və Hesabat

11.1 Monitoring

Masdar aşağıdakı alətlərdən istifadə etməklə Layihə boyu toplanmış bütün məsləhətləşmələrin, açıqlama məlumatlarının və şikayətlərin qeydini saxlamalıdır:

- Maraqlı Tərəflərin Reyestri: Maraqlı tərəflər siyahısının münasib qaldığını yoxlamaq üçün maraqlı tərəflər reyestrinin müntəzəm olaraq yenilənməsi və maraqlı tərəflərin risk təhlili.
- Görüş qeydi: Maraqlı Tərəflərin İştirakı Planı ilə yadda saxlanılmalı olan bütün tapşırıq fəaliyyətlərinin qeydlərini saxlayın. İctimai məsləhətləşmənin nəticələri və layihə məlumatının açıqlanması (şikayət proseduru ilə birlikdə) Masdar-ın ətraf mühit və sosial monitoring və hesabat tələblərinin bir hissəsi kimi tikinti və istismar müddəti ərzində təqdim ediləcək. Hesabatlarda iştirak, iclasın məqsədi, şərhlər və qəbul edilmiş qərarlar göstərilməlidir.
- Öhdəliklər reyestri: Layihə tərəfindən qəbul edilmiş hər hansı ictimai öhdəlikləri və ya Layihə ilə bağlı fəaliyyət tələb edən ictimai narahatlıqları qeyd etmək üçün öhdəlik reyestri yaradılmalıdır. Bu reyestr şikayətlər reyestrinə əlavə olaraq olmalıdır.
- Şikayət mexanizmi və Qeydiyyat: yuxarıda 8-ci Fəsildə müzakirə edildiyi kimi.

Bundan əlavə, aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

- Şikayətlər reyestrinə şikayətlərin növü və ciddiliyi, qeydə alınmış şikayətlərə baxılması üçün cavab müddətləri, habelə şikayətlərin zamanla təkrarlanması baxımından nəzarət edin.
- Təşkilati strukturun və məsuliyyətlərin və şikayətlərin idarə edilməsi prosedurlarının effektivliyinə nəzarət etmək.
- Layihənin mediada işıqlandırılmasına nəzarət etmək.
- Sorğu formatı vasitəsilə maraqlı tərəflərin məmnunluğunun monitoringi.
- Əsas Fəaliyyət Göstəriciləri (ƏFG) baxımından fəaliyyəti inkişaf etdirin və qiymətləndirin).

Ümumiyyətlə, Layihənin bütün mərhələlərinə aid olan bir sıra rüblük ƏFG müəyyən edilə bilər:

- SEP-də planlaşdırılanlara qarşı fəaliyyətlərin nə dərəcədə həyata keçirildiyi.
- Məsləhətləşmə görüşü/tədbirləri iştirakçılarının dəvət olunmuş şəxslərin sayına nisbəti.
- Qeydiyyata alındıqdan artıq vaxt ərzində işlənmiş şikayətlərin faizi.
- 6 ay ərzində baxılan şikayətlərin faizi.

Aşağıda tikinti mərhələsi üçün ətraflı icmal təklif olunur.

11.1.1 Tikinti mərhələsində monitoring

Tikinti mərhələsində maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi Layihə infrastrukturunun fiziki tikintisinə qədər və bu müddət ərzində, həmçinin podratçıların və tikinti müqavilələrinin idarə edilməsinə aid olacaq. Tikinti zamanı maraqlı tərəflərlə əlaqə, ilk növbədə, əvvəllər müəyyən edilmiş təsir azaltma tədbirlərinin nəzərdə tutulduğu kimi işlədiyini qiymətləndirmək, şikayətlərə cavab vermək və çatışmazlıqlar olduqda alternativləri müəyyən etmək üçün maraqlı tərəfləri cəlb etməkdən ibarətdir.

Cədvəl 10-1 tikinti mərhələsində istifadə olunacaq monitoring ƏFG-lərini təsvir edir – düzəlişlər COVID-19 şərtlərinə əsasən aparılmalıdır.

Cədvəl 10-1: Tikinti Fazasının Monitoringi KPI-ları

Mövzu sahəsi	KPI-lərin monitoringi
Layihə məlumatının təmin edilməsi	Layihə ofisinin mövcud və açıq olduğu iş günlərinin sayı, ayda.
Aylıq İctimai Məsləhət Görüşləri	Planlaşdırıldığı kimi keçirilən aylıq ictimai məsləhətləşmələrin sayı, ildə. Hər aylıq ictimai məsləhətləşmələrdə iştirak edən insanların sayı, cinsinə görə bölünür. Hər aylıq iclasda qeyd olunan Masdar üçün tədbirlərin sayı. Əvvəlki aylıq görüşlərdə qaldırılan Məsdərlə bağlı müzakirə olunan tədbirlərin sayı.
Fermerlər və torpaq mülkiyyətçiləri/torpaq istifadəçiləri ilə iki aylıq görüşlər (iki aydan bir)	Planlaşdırıldığı kimi fermerlər və torpaq mülkiyyətçiləri/istifadəçiləri ilə hər il keçirilən iki aylıq görüşlərin sayı. Hər birində iştirak edən insanların sayı, cinsinə görə bölünür.
Ətraf mühit və sosial komitə iclasları.	Keçirilən illik yığıncaqların sayı, ildə (hədəf 1/ildir) Hər görüşdə iştirak edən insanların sayı.
İllik Ətraf Mühit və Sosial Hesabat	İllik ekoloji və sosial hesabatın maraqlı tərəflərə təqdim edilməsi (hədəf 1/ildir) İllik ekoloji və sosial hesabatın buraxılışından sonra şərhlərin/cavabların sayı. İllik hesabatla verilən şərhlərə sonrakı cavabların sayı.
Grievance mechanism	Ayda qaldırılan şikayətlərin sayı. Hər ayın sonunda həll edilməmiş şikayətlərin sayı. Beş iş günü ərzində yazılı bildiriş təqdim edilən şikayətlərin sayı.

Mövzu sahəsi	KPI-lərin monitorinqi
	15 iş günü ərzində həll edilən şikayətlərin sayı.

11.2 SEP İcmalı

Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi SEP-in icrasına cavabdeh olan qrupun köməkliyi ilə Masdar tərəfindən vaxtaşırı qiymətləndirilməlidir. Məsləhətləşmə fəaliyyətlərinin effektivliyi SEP-in məqsədlərinə və müəyyən edilmiş ƏFG-lərə uyğun olaraq qiymətləndiriləcək. Nəticələr və öyrənilən hər hansı dərslər daha sonra layihə inkişaf etdikcə SEP-in əlavə yeniləmələrinə daxil ediləcək.

Ən azı, SEP-ə aşağıdakı hallarda yenidən baxılmalıdır:

- Davam edən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi strategiya və ya yanaşmada dəyişiklik tələb etdikdə, məs. COVID-19 təlimatı.
- Layihənin əsas mərhələləri dəyişdikdə və ya Layihənin əsas mərhələləri başa çatdıqda.
- Layihə üçün qüvvədə olan milli qanunvericilikdə və/yaxud normativ tələblərdə edilən dəyişikliklərdən sonra.
- Tətbiq olunan beynəlxalq standartlarda dəyişikliklərdən sonra (BMK Fəaliyyət Standartları) məs. COVID-19 təlimatı.

ƏMSSTQ və əlaqəli idarəetmə planları ilə paralel olaraq bu SEP-in yenilənmiş versiyasının tamamlanacağı gözlənilir.

11.3 Hesabat vermək

Layihənin bütün həyat dövrü ərzində aşağıda izah edildiyi kimi həm daxili, həm də xarici hesabat tələb olunacaq.

Xarici hesabatlar 6.1 və 7.1-ci bölmələrdə müəyyən edilmiş yanaşma əsasında həyata keçirilməlidir:

- Layihə yeniləmələri.
- Layihənin ətraf mühit və sosial idarəetmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə monitorinq və qiymətləndirmənin nəticələri.
- Maraqlı tərəflərin hər hansı əvvəlki görüşlərindən sonra görülmüş təqib tədbirləri.
- Qəbul edilmiş hər hansı ictimai öhdəliklər üzrə tərəqqi yeniləməsi.

Daxili Hesabat, aşağıdakılar daxil olmaqla, CLO tərəfindən maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri haqqında həftəlik və aylıq hesabatlar almalı olan Masdar strukturu daxilində Ali rəhbərliyi məlumatlandırmaq üçündür:

- Hər həftə/ay ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlər.

- İctimaiyyətlə əlaqə fəaliyyəti (maraqlı tərəflərlə görüşlər/hər hansı digər).
- Şikayətlər reyestrinə qeydlər.
- Öhdəlik və narahatlıq reyestrinə qeydlər.
- Yeni maraqlı tərəflər (müvafiq olduqda).

İllik hesabatlar ictimai məsləhətləşmələrin bütün məsələlərinin, şikayətlərin və həllərin xülasə şəklini, eləcə də keçirilən görüşlərin müvafiq ictimai məsləhətləşmə nəticələrinin xülasəsini təqdim edəcək.

Əlavə A Layihədə maraqlı tərəflərin reyestri

Əlavə B Layihə vərəqəsi və Anketlər

Əlavə C Şikayət Forması Şablonu

Əlavə D Şikayətlər jurnalı

Əlavə E ƏMSSTQ zamanı keçirilən Məsləhətləşmə Görüşləri/Müsahibələr

Əlavə F LRP-nin hazırlanması zamanı keçirilən məsləhətləşmə görüşləri/müsahibələr

Əlavə G LRP Discussion with PAPS: Farmers (26 February 2022)**Tarix:** 26 fevral 2022**Yer:** Qobustan qəsəbəsi, 195 sayılı tam orta məktəbin iclas zalı**Təşkilatçı:** Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzi**İclas protokolu:** Əfsanə Tahirova, Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin məsləhətçisi**İştirakçılar:** PAP – Fermerlər, Masdar-Azərbaycan MMC, Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi, Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti və "Synergetics" Sosial Araşdırmalar Mərkəzi. İngilis dilində olan iştirakçıların siyahısı üçün **Əlavə A**-ya və Azərbaycan dilində skan edilmiş Davamiyyət Vərəqi üçün **Əlavə B**-yə baxın**Əlavələr:**

- *Əlavə A:* İngilis dilində İştirakçıların Siyahısı
- *Əlavə B:* Azərbaycan dilində skan edilmiş davamiyyət vərəqi
- *Əlavə C:* Görüşdən fotosəkillər

İclasın gündəliyi:

Vaxt	Madde
10.00 – 11.00	Cavid Abdullayev (energetika nazirinin müşaviri) LTMQİ-lərlə görüşür, layihənin əhatə dairəsini, TN-nin layihəyə dəstəyini və layihənin torpaq hüquqlarını əhatə edir Şikar Həsənəliyev (Qaradağ RİH başçısının müavini) layihə üzrə torpaq hüquqları və yerli icmanın İcra Hakimiyyəti üçün əhəmiyyətini işıqlandırır
11.00 – 11.30	Murad Sadıxov (Masdar Azərbaycan MMC-nin direktoru) Masdar-a LRP layihəsini və əhəmiyyətini təqdim edir
11.30 – 12.00	Əfsanə Tahirova (Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin məsləhətçisi) LRP sxemini və prosesini təqdim edir
12.00 – 12.45	Sual-cavab sessiyası
12.45 – 13.15	LRP Qəbulunun imzalanması prosesi (qəbul edilərsə); Əlavə sorğuların qeydə alınması (əgər varsa); Şikayət/Şikayət qaldırma prosesi (varsa)

İclasın strukturu: İştirakçılar Synergetics Komandası tərəfindən qarşılandı və Zalda yerlərini aldı. Birinci və ikinci natiqlərdən sonra bütün fermerlərə a) Uyğunluq və Hüquqlar Matrisinin, b) Dolanışq Vasitəsinin Bərpası üzrə Təklif olunan Tədbirlərin və c) LRP Komitəsinin Məlumat Vərəqəsinin surətləri verildi. Üçüncü və dördüncü məruzəçilərdən sonra sual-cavab sessiyası baş tutdu. Sessiyadan sonra iştirakçılara bildirilib ki, onlar LRP sxemini ya qəbul edə, ya da rədd edə və bunu etmək istəsələr, şikayət və ya şikayət verə bilirlər. LRP sxemi bütün fermerlər tərəfindən qəbul edildi. Bəzi əlavə sorğular qaldırıldı və Qəbul Formunda qeyd edildi. İclas zamanı layihə ərazisinin xəritəsi divardan asılıb.

Nəticə: LRP sxemi bütün fermerlər tərəfindən qəbul edildi. Bəzi əlavə sorğular qaldırıldı və Qəbul Formunda qeyd edildi. Fermerlər şəffaf prosesə görə təşkilatçılara təşəkkür ediblər. **GÖRÜŞ DƏQIQƏLƏRİ**

İlk çıxış edən: Cavid Abdullayev, Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin müşaviri

Əsas Nöqtələr

- Layihənin əhatə dairəsi və onun Azərbaycan Respublikası üçün əhəmiyyəti
- Günəş enerjisinin ətraf mühitə və bəşəriyyətə bərpa olunan və təmiz enerji kimi faydaları
- Layihə ərazisində torpaq hüquqlarının vəziyyəti – rəsmi və qeyri-rəsmi
- Layihə ərazisində yerli kənd təsərrüfatı icması və onlara LRP təmin edilməsinin əhəmiyyəti
- İcma üzvlərinin LRP sxemini qəbul etmək və ya rədd etmək hüququ haqqında məlumat
- Yerli icma üçün LRP-ni hazırladığına görə Layihə Qrupuna təşəkkür edirik

İkinci çıxış edən: Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Şikar Həsənəliyev.

Əsas Nöqtələr:

- Layihə ərazisində torpaq hüquqlarının vəziyyəti – rəsmi və qeyri-rəsmi
- İcra Hakimiyyəti üçün yerli icmanın dolanışq vasitələrinin əhəmiyyəti və AP üçün güzəştli iş qəbul kimi yerli icmanın layihəyə mümkün qədər cəlb edilməsinin vacibliyi.

Üçüncü natiq: Murad Sadıxov, Masdar – Azerbaijan MMC-nin direktoru

Əsas Nöqtələr:

- Novruz bayramı öncəsi layihənin başlanması haqqında məlumat: Azərbaycan və BƏƏ hökumət başçılarının iştirakı planlaşdırılır
- İndiyə qədər tamamlanmış/davam olunan layihə işləri haqqında məlumat.
- Cəmiyyət üçün faydalı olan layihənin indiyə qədər əldə etdiyi nailiyyətlər haqqında məlumat
 - Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirin Qiymətləndirilməsi tamamlandı və layihə ətraf mühitə və yaşayış vasitələrinə minimum mümkün təsirlə bu hesabatın nəticələri və tövsiyələri əsasında həyata keçiriləcək.
 - Subpodratçı firmalara ilk növbədə layihə ərazisinin və ətraf rayonların yerli icmasından işə götürülməsi barədə məlumat veriləcək.
 - Bağlantı problemi ilə bağlı şikayətlər daxil olduğu üçün ərazidə Azercell (yerli mobil şirkət) tərəfindən Mobil GSM stansiyası quraşdırılıb. İndi ərazidə yaxşı əlaqə var.
 - Layihənin tikinti mərhələsində yerli icma üçün güzəştli işə qəbul variantları haqqında məlumat.
- LRP prosesi haqqında məlumat: təkliflərin qəbulu/reddedilməsi və/yaxud şikayət və şikayətlərin qaldırılması variantları.

Dördüncü Nətiq: Əfsanə Tahirova, Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin məsləhətçisi

Əsas Nöqtələr:

- LRP və "Layihənin Təsirə məruz qalan Şəxslər" termini haqqında ümumi məlumat
- LTMQİ-lərin dörd kateqoriyası: fermerlər, çobanlar, qadınlar və imkansız insanlar.
- Hər bir kateqoriya üçün LRP uyğunluğu və hüququnun təfərrüatları
- Fermerləri heyvan yemi ilə təmin etmək üçün "bal" sisteminin göstəricilərinin izahı.
Metriklər
 - Sahib olunan heyvanların sayı
 - Fermada yaşamağın vaxtı – yayda, qışda və ya hər ikisində
 - Fermanın layihə ərazisinə yaxınlığı
- LRP sxeminin qəbulu və ya rədd edilməsi variantları haqqında məlumat.

Sual-cavab sessiyası:

Sual 1 (S): Nə üçün heyvan yemi yalnız 5 il müddətinə nəzərdə tutulur? Biz torpaqlarımızı həmişəlik itiririk.

Cavab (A): (Murad Sadıxov) Qeyri-rəsmi torpaq müqavilələrinin əksəriyyəti bir illik, ən uzun müqavilə isə 2025-ci ilə qədərdir, ona görə də 5 il bizim qərara aldığımız optimal müddətdir.

Sual 2: Tam olaraq nə qədər yem veriləcək? 1 kiloqramı 0,80 manat olan keyfiyyətli yemdən istifadə edirik.

A: (Əfsanə Tahirova) Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi layihə ərazisindəki torpaqların hər hektardan hər il 340 kq istehsal edə biləcəyi heyvan yeminin miqdarını hesablayıb. Layihə sahəsi 550 hektar ərazini əhatə edir ki, bu da ildə cəmi 187.000 kq məhsul verir. Masdar beş il müddətinə eyni miqdarda heyvan yemi verəcək və hər bir ferma üçün yem üç göstərici əsasında hesablanacaq: fermerə məxsus heyvanların sayı, fermerin fermada nə qədər qaldığı (qış, yay və ya bütün il boyu) və fermaların layihə ərazisinə coğrafi yaxınlığı.

Sual 3: Siz yem üçün birdəfəlik nağd pul ödəyə bilərsinizmi və biz öz ehtiyatlarımızı idarə edəcəyik?

A (Murad Sadıxov): LRP natura şəklində yem verir, lakin biz bu müraciəti qeydə alacağıq və martın 7-də sizə məlumat verəcəyik.

4-cü sual: Yem haradan və haradan veriləcək? Yem payımızı necə alacağıq?

A (Murad Sadıxov): Biz hələ dəqiq paylama modelini planlaşdırmamışıq. Model diqqətlə planlaşdırılacaq və sizə məlumat veriləcəkdir.

Sual 5: Heyvandarlıq üçün tikinti materiallarının sayını fermanın faktiki tələbatına əsasən artırma bilərsinizmi?

A (Murad Sadıxov): LRP hər bir təsərrüfat təsərrüfatı üçün 1000 ABŞ dolları ekvivalentində materialları nəzərdən keçirir. Amma biz bu sorğunu qeydə alacağıq və martın 7-də sizə məlumat verəcəyik.

6-cı sual: Heyvandarlıq üçün tikinti materiallarının birdəfəlik pulunu bizə nağd şəkildə ödəyə bilərsinizmi?

A (Murad Sadıxov): LRP natura şəklində ödəniş etməyi düşünür, lakin biz bu müraciəti qeydə alacağıq və martın 7-də sizə məlumat verəcəyik.

7-ci sual: Siz əraziyə su kəməri çəkə və hər bir fermanın sayğacları su təchizatını təmin edə bilərsinizmi? Biz bu məsələni ona görə qaldırırıq ki, su bizim ən böyük ehtiyacımızdır və biz hər il su maşınları almaq üçün xeyli pul xərcləyirik.

A (Murad Sadıxov): "Məsdər Azərbaycan" şirkəti "AzərSu" (Azərbaycanda Su Təsərrüfatı Şirkəti) ilə əraziyə mümkün su kəmərinin çəkilməsi ilə bağlı müzakirələr aparır, lakin bunun həyata keçirilməsində "AzərSu"nun çətinlikləri barədə bizə məlumat verilib.

A (Cavid Abdullayev): Mən bu məsələyə baxacağam və Energetika Nazirliyi adından "AzərSu" ilə əlaqə saxlayacağam ki, problemin həlli üçün nə etmək olar.

8-ci sual: Yeni asfalt yolun/magistral yolun tikintisi ətraf mühitin pozulmasına, eləcə də yüksək nəqliyyata və bununla da həyatımıza və heyvanların otarılmasına mane olacaqmı?

A (Murad Sadıxov): Biz yeni yolu çəkməyəcəyik, daha çox mövcud yolu genişləndirib abadlaşdıracağıq. Yol asfalt olmayacaq, magistral da olmayacaq. Ətraf mühitə, yaşayış vasitələrinə və ya heyvanların otarılmasına heç bir maneə törədilməməsinə əmin olmaq üçün yol sürət həddi olan çınqıllı olacaq. İcma bu yeni təkmilləşdirilmiş yoldan da istifadə edə biləcək.

A (Cavid Abdullayev): Bu yolda heyvan yol nişanları ilə birlikdə sürət həddinin saatda 20 km olmasını təmin edəcəyik.

9-cu sual: Cəmiyyətimizdən olan müharibə şəhidlərinə daşdan abidə tikə bilərsinizmi?

A (Murad Sadıxov): Müvafiq icazələrin alınması üçün bu məsələni Qaradağ İcra Hakimiyyəti ilə müzakirə edəcəyik və layihənin əhatə dairəsinə daxil edəcəyik.

10-cu sual: Layihə sahəsinə gedən yolda tikinti işləri ilə əlaqədar həddindən artıq tozlanma məsələsini həll etmək üçün tədbir görə bilərsinizmi? Havada və yerdə o qədər toz var ki, həyatımızı pozur və heyvanlarımız orada otlaya bilmir.

A (Murad Sadıxov): Bizə məlumat verdiyiniz üçün təşəkkür edirik. Bu görüşdən sonra tikinti şirkəti ilə məsələni həll edəcəm.

11-ci sual: İşçilərin işə qəbulu prosesi başladıqda və prosesin şəffaf olduğundan tam məlumatlı olduğumuza əmin ola bilərsinizmi?

A (Murad Sadıxov): LRP-nin qeyd etdiyi kimi, bizdə şəffaf işə qəbul prosesi olacaq, yerli icmadan təhsil, bacarıq və potensiala əsaslanan güzəştli işə qəbul. İşə qəbulumuzla bağlı bütün məlumatlar Energetika Nazirliyi, Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti, Masdar ofisimiz və bəzi ictimai media vasitəsilə paylaşılacaq. Bundan əlavə, biz tezliklə şirkətimizlə əlaqə saxlayacaq və icma ilə əlaqəli bütün layihə ilə bağlı məsələlərdən sizi xəbərdar edəcək İcma Əlaqələri üzrə Məsul işçini işə qəbul edəcəyik. Şəxs sizə təqdim olunacaq və hər hansı problem/sorğu üçün onun telefon nömrəsi olacaq.

12-ci sual: Hamımızın tikinti prosesində istifadə oluna bilən avadanlıq və mexanizmlərimiz var. Yeni avadanlıq almaq əvəzinə bizdən icarəyə götürmək istərdinizmi?

A (Murad Sadıxov): Bəli, bu, ehtimaldır. İcma ilə Əlaqələr Məsləhətçimiz müzakirə üçün maraqlı insanları EPC və onun podratçıları ilə birləşdirəcək, lakin təkliflər rəqabətli olmalıdır.

14-cü sual: Ən yaxşı təcrübəyə əsaslanan oxşar beynəlxalq layihələrdə oxşar vəziyyətlərdə olan fermerlərə başqa hansı hüquqlar təklif olunur?

A (Murad Sadıxov): Bu layihə üçün LRP-ni hazırlayarkən biz kreditor banklar və Azərbaycan hökuməti, eləcə də bu sektorda geniş təcrübəyə malik bir neçə beynəlxalq ekspertlə işləmişik. Biz həmçinin ehtiyaclarınızı anlamaq üçün ətraf mühitə və sosial təsirlərin qiymətləndirilməsi vasitəsilə vəziyyəti qiymətləndirmişik ki, biz onları qarşılamağa və dolanışiq vasitələrinizə maneə törətməməyə çalışırıq.

LRP üçün əlavə sorğular qaldırıldı

Tərəfindən böyüdü:	Sorğu
Çoxsaylı fermerlər	Yem qiyməti tez-tez dəyişir. Zəhmət olmasa, ümumi yem miqdarını hesablayarkən cari qiyməti nəzərə alın.
Çoxsaylı fermerlər	Zəhmət olmasa yem üçün birdəfəlik nağd pul ödəyin və biz öz ehtiyatlarımızı özümüz idarə edəcəyik. (Həsənخان Mehdiyev qeyd etdi ki, onların 5 il yemlə təmin olunacağına inanmır, ona görə də birdəfəlik nağd pulun alınmasına üstünlük verir)
Fermer – Həsənخان Mehdiyev	Xahiş edirəm, təsərrüfatın faktiki tələbatını nəzərə alaraq heyvandarlıq üçün tikinti materiallarının sayını artırırsınız
	Heyvandarlıq üçün tikinti materiallarının birdəfəlik pulunu bizə nağd şəkildə ödəyin
Çoxsaylı fermerlər	Zəhmət olmasa əraziyə su kəməri çəkdirin və hər bir təsərrüfat üçün sayğacları su təchizatını təmin edin ki, təkəcə layihə ərazisinə yaxın olanlar deyil, bütün təsərrüfatlar su ilə təmin olunsun. (Əli Süleymanov bu su kəmərinin magistral yol boyu açıq olmasını xahiş etdi ki, kəməre və istifadəyə nəzarət olunsun easily; Mahir İbrahimov

Tərəfindən böyüdü:	Sorğu
	suyun bütün dörd fermaya bərabər şəkildə çatmasını təmin etməyi xahiş etdi)
Çoxsaylı fermerlər	Zəhmət olmasa Müharibə Şəhidlərinə həsr olunmuş daşdan abidə tikin (mövcud reklam lövhəsini yenidən daşla düzəldin).
Çoxsaylı fermerlər	Bizdən tikinti texnikası və mexanizmlərinin icarəsi variantını nəzərdən keçirin
Çoxsaylı fermerlər	Zəhmət olmasa, işə qəbul prosesinin şəffaf olmasına və bu barədə tam məlumatlı olduğumuza əmin olun
Fermer - Əli Süleymanov	Zəhmət olmasa, təkə tikinti mərhələsi üçün deyil, uzunmüddətli işə qəbul üçün icma üzvlərimizi də (ali təhsilliləri) nəzərə alın. Bəziləri enerji sektorunu oxuyub/öyrənirlər.
	Zəhmət olmasa, icma üzvlərimizin müvafiq əmək müqaviləsi ilə işə götürülməsinə, onlara əvvəlcədən müəyyən edilmiş tarif sistemi əsasında maaş verilməsinə və həmin müqavilələrdə yayda həddindən artıq istilər, ərazidə zəhərli ilanların olması və s. kimi çətin iş şəraitinin nəzərə alınmasına diqqət yetirin.
	Potensial işçilərin siyahısını xarici mənbələrdən deyil, birbaşa bizdən, yəni cəmiyyətdən götürün
	Zəhmət olmasa, günəş panellərinə texniki qulluq müddətini 1 ildən 5 ilə qədər artırın.
	Zəhmət olmasa yoxsul ailələr kimi həssas üzvlərin siyahısını tərtib edərkən yerli icma ilə məsləhətləşin.
	Zəhmət olmasa, bu müzakirənin qeydini CD-də bizə təqdim edin, ona görə də dezinformasiyanın qarşısını almaq üçün onu cəmiyyətlə paylaşaq.
Fermer – Müşviq Mirzəli	Yolda 40 km/saat sürət həddinə və heyvanlar üçün yol nişanlarının olmasına əmin olun

Əlavə A *İştirakçılardan Siyahısı*

Ad və soyad	Cins	Məşğuliyyət
Həsən xan Mehdiyev	M	Fermer
Mahir İbrahimov	M	Fermer
Baxış Manafov	M	Fermer
Həmzə Hüseynov	M	Fermer
Murad Abdullayev	M	Fermer
Arif Əzimov	M	Fermer
Müşviq Mirzəli	M	Fermer
Anar Nağıyev	M	Fermer
Elşən Rəhimov	M	Fermer
Keramet Ullayev	M	Fermer
Əli Süleymanov	M	Fermer
Əlizaman Xəlilov	M	İcmanın həssas üzvü – şəhid ailəsi
Cavid Abdullayev	M	Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin müşaviri
Şikar Həsənəliyev	M	Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini
İsa Gözəlov	M	Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyətinin yerli nümayəndəsi
Murad Sadıxov	M	Masdar Azerbaijan MMC-nin direktoru
Fuad Mirkişiyev	M	Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru
Rəşad Ələkbərli	M	Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzi
Əfsanə Tahirova	F	Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin məsləhətçisi

Əlavə B

Skan edilmiş Davamiyyət Vərəqi

Konsultasiyası və açıqlama dəstəyi (fermerlər ilə görüşlər)26 . Fevral. 2022

No	Adı, Soyadı	Vəzifəsi	Telefon nömrəsi	İmzası
1	Həsənxan Mehdiyev	Fermer	051 630 50 00	
2	Mahir İbrahimov	Fermer	070 337 21 15	
3	Baxış Manafov	Fermer	070 840 17 52	
4	Həmzə Hüseynov	Fermer	050 367 37 07	
5	Murad Abdullayev	Fermer	050 417 57 67	
6	Arif Əzimov	Fermer	051 611 17 67	
7	Müşfiq Mirzalı	Fermer	070 331 06 31	
8	Anar Nağıyev	Fermer	070 367 46 46	
9	Elşən Rəhimov	Fermer	051 380 56 26	
10	Kəramət Ullayev	Fermer	050 200 04 58	
11	Alı Süleymanov	Fermer	050 292 00 69	
12	Şikarə Həsənzadə	Qorudağ z. İsra Bələdiyyənin müavini		
13	İsra Gözəlov	Qobustan yerli İsra nımağında	050 210 61 57	
14	Fuad Mirzəqiyev	Synergetics	050 317 65 90	
15	Carly Hüllye	EN	050 213 07 01	
16	Murad Sadıxan	Məsdər	070 298 55 55	
17	Əlsənə Tahirə	Synergetics	051 415 75 83	
18	Rəşad Ələkbəzadə	Synergetics	050 518 12 54	
19	Əliqamran Xəlilov	Şahid - alicisi	051- 323 46 38	
20				

Əlavə C

Görüşdən fotolar

Əlavə H LQİP-in LTMQİ ilə müzakirəsi: çobanlar və qadınlar (01-04 mart 2022-ci il

Tarixlər: 1-4 mart 2022

Məkan: Qobustan qışlaqları ərazisində çobanlarla və qadınlarla üz-üzə

Aparır: Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzi

Reportyor: Əfsanə Tahirova, Synergetics Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin məsləhətçisi

İştirakçılar: PAP – Herders, PAP – Qadınlar və Sinergetika Sosial Araşdırmalar Mərkəzi Komandası

Əlavə A: LRP müzakirəsinin nəticəsi - iştirakçıların siyahısı və onların hər bir LRP tədbirinə cavabları

Görüş strukturu: Synergetics Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin Qrupu Qobustan qış təsərrüfatlarında LTMQİ-lər – Çobanlar və Qadınlara baş çəkdi. Onlara a) Uyğunluq və Hüquqlar Matrisinin, b) Dolanısq Vəsitişinin Bərpası üzrə Təklif olunan Tədbirlərin və c) LRP Komitəsinin Məlumat Vərəqəsinin surətləri verilmişdir. Onlara Synergetics Team tərəfindən LRP sxemi haqqında ətraflı məlumat verilib. Məlumat verildikdən və sənədlərlə tanış olduqdan sonra onlara bildirilib ki, LRP sxemini ya qəbul edə, ya da rədd edə, istəsələr, şikayət və ya şikayət verə bilərlər.

Nəticə: Demək olar ki, bütün çobanlar LRP-nin içməli suyun ölçüsünü qəbul etdilər və onların yarından çoxu heyvanların reproduktiv sağlamlığına dair seminardan imtina etdilər. Demək olar ki, bütün qadınlar hər iki seminardan imtina etdilər. Əlavə müraciət, şikayət və ya irad bildirilməyib. Tədbirlərin qəbul edilməsinin tərffüatları və onların rədd edilməsinin səbəbləri bu hesabatda aşağıda verilmişdir.

Synergetics Qrupunun üç üzvünün Qobustan qışlaqlarında çobanlar və qadınlarla görüşləri.

- Mehriban Həsənova (qadın)
- Afiqə Bağirova (qadın)
- Rəsmiyyə Əzizova (qadın)

Görüşlərdəki LTMQİ-lərin siyahısı

Ad /Soyad	PAP növü	Fermasında işləyir.. (çoban olsa)
Qədirov Xaqani	Çoban	Həsənخان Mehdiyev
Qədirova Məhluqə	Qadın (Xəqaninin arvadı)	
Qədirov Əhmədxan	Çoban	
Qədirov Fariz	Çoban	
Qədirova Ləman	Qadın (Farizin arvadı)	
İbrahimov Mahir	Çoban	Mahir İbrahimov
İbrahimova Vüsələ	Qadın (Mahirin arvadı)	
Xankişiyev Elvin	Çoban	
Xankişiyeva Məltəm	Qadın (Elvinin arvadı)	
Manafov Babək	Çoban	Baxış Manafov
Əzizov Akif	Çoban	Əli Suleymanov
Əzizova Nurəngiz	Qadın (Akifin arvadı)	
Hacıyev Miri	Çoban	
Hacıyeva Seringül	Qadın (Mirinin arvadı)	
Abdullayev Zaur	Çoban	Murad Abdullayev
Abdullayeva Xəyalə	Qadın (Zaurun arvadı)	
Əzizov Nahid	Çoban	Arif Əzimov
Əzizova Şahnaz	Qadın (Nahidin arvadı)	
Şahməmmədov Hilal	Çoban	Müşviq Mirzəli

Ad /Soyad	PAP növü	Fermasında işləyir.. (çoban olsa)
Şahməmmədova Aygün	Qadın (Hilalın arvadı)	
Nuhova Arzu	Qadın (Fərmer Muradın arvadı)	
Rəhimova Gunay	Qadın (Fərmer Elşənin həyat yoldaşı)	
Çobanların ümumi sayı	11	
Qadınların ümumi sayı	11	

LRP-nin qəbulu və rədd edilməsinin təfərrüatları:

Çobanların ümumi sayı	11
Qəbul edilmiş içməli su	10
Heyvanların reproduktiv sağlamlığına dair qəbul edilmiş seminar	4
Qadınların ümumi sayı	11
Bağçılıq və heyvandarlıq üzrə qəbul edilmiş seminar	2
Səbət toxuması, tikiş və s. üzrə emalatxanaya qəbul olunur	2

Əzizov Akifdən başqa bütün çobanlar iki il müddətinə hər ailə üzvünə gündə 2 litr içməli su təklifini qəbul ediblər. Akifin təklifi rədd etməsinə səbəb isə içməli suyu özü ala bildiyi üçün bu yardıma ehtiyacının olmaması olub. O qeyd etdi ki, tədbir onların ev təsərrüfatlarının ehtiyaclarını kifayət qədər dəstəkləmir, buna görə də onu rədd etdi.

11 çobandan 4-ü heyvanların reproduktiv sağlamlığına dair iki günlük seminarda iştirak etmək təklifini qəbul etdi. 11 çobandan 7-si bu təklifi rədd etdi. Rədd edilmənin səbəbi onların bu məsələ ilə bağlı onsuz da mövcud olan geniş təcrübəsi və buna görə də əlavə təlimə ehtiyac olmaması idi.

11 qadından 9-u onlara təklif olunan hər iki seminarda iştirak etmək təklifini rədd etdi: biri heyvandarlıq və bağçılıq məhsuldarlığının artırılması, digəri isə səbət toxuması, tikişçilik və digər bu kimi bacarıqlar üzrə. Onların birinci emalatxanadan imtina etmələrinin əsas səbəbləri bunlar idi: a) mal-qaranın məhsuldarlığı üzrə onsuz da mövcud təcrübələri, b) qum və gil miqdarının çox olması və suyun olmaması səbəbindən torpağın bağçılıq üçün yararlı olmaması. Onların ikinci emalatxanadan imtina etmələrinin əsas səbəbi kiçik uşaqlarının olması və ev təsərrüfatına baxmaqla bağlı vaxtın olmaması idi. Digər səbəblərə aşağıdakılar daxildir: bazarda bu cür məhsullara tələbatın olmaması (məsələn, səbatlar və s.) və yaşla əlaqədar toxuma və tikiş qabiliyyətinin olmaması (Hacıyeva Seringül tərəfindən qeyd olunur).

Bir neçə qadın sorğu qrupuna bildirib ki, onlar yerdən asılı olaraq seminarlarda iştirakla bağlı fikirlərini dəyişə bilərlər – əgər seminar onların evlərinin yaxınlığında keçirilirsə, onlar iştirak edə bilərlər.

11 qadından ikisi (Nuhova Arzu və Rəhimova Günay) fermer, qalan 9 qadın isə çoban arvadıdır. Layihə ərazisində 11 fermer olduğu halda yalnız iki fermerin arvadının sorğuya cəlb edilməsinin səbəbi ərazidə cəmi iki fermerin ailələri ilə yaşamasıdır.

Əlavə A: LRP müzakirəsinin nəticəsi - iştirakçıların siyahısı və onların hər bir LRP tədbirinə cavabları

#	PAP Herder - H Woman - W	Name/Surname	LRP: drinking water	LRP: Workshop	LRP: Workshop on gardening and livestock	LRP: Workshop on basket weaving, sewing etc.	Reason for rejection (if stated)
<i>Y = Yes, LRP measure accepted N = No, LRP measure not accepted</i>							
1	h	Gadirov Khagani	Y	N			Experienced in animal reproductive health, no need for extra training
2	w	Gadirova Mehluga			N	N	Experienced in livestock matters/No time to attend workshops
3	h	Gadirov Ahmedkhan	Y	N			
4	h	Gadirov Fariz	Y	N			
5	w	Gadirova Leman			Y	Y	
6	h	Ibrahimov Mahir	Y	Y			
7	w	Ibrahimova Vusala			N	Y	Experienced in livestock matters/Soil not fit for gardening
8	h	Khankishiyev Elvin	Y	N			Experienced in animal reproductive health, no need for extra training
9	w	Khankishiyeva Meltem			N	N	Soil not fit for gardening/experienced in livestock matters/no time to attend workshops
10	h	Manafov Babek	Y	Y			
11	h	Azizov Akif	N	N			Experienced in animal reproductive health, no need for extra training/I buy drinking water, do not need support in that
12	w	Azizova Nurengiz			N	N	Soil not fit for gardening/Weaving and sewing activities are not relevant for us
13	h	Hajiyev Miri	Y	N			Experienced in animal reproductive health, no need for extra training
14	w	Hajiyeva Seringul			Y	N	Cannot weave or sew because of my age
15	h	Abdullayev Zaur	Y	Y			
16	w	Abdullayeva Khayala			N	N	No time to attend workshops, have small children
17	h	Azizov Nahid	Y	N			Experienced in animal reproductive health, no need for extra training
18	w	Azizova Shahnaz			N	N	Soil not fit for gardening/No time to attend workshops, have small children
19	h	Shahmammadov Hilal	Y	Y			
20	w	Shahmammadova Aygun			N	N	Experienced in livestock matters/No time to attend workshops
21	w	Nuhova Arzu (Farmer Abdullayev Murad's wife)			N	N	No time to attend workshops, have small children
22	w	Rahimova Gunay (Farmer Rahimov Elshan's wife)			N	N	